

Briuselis, 2022 m. gruodžio 2 d.
(OR. en)

15557/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0394 (COD)

CLIMA 641
ENV 1240
AGRI 690
FORETS 129
ENER 650
IND 526
COMPET 983
CODEC 1902

PASIŪLYMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. gruodžio 1 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 672 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo sukuriamas Sąjungos anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistema

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 672 final.

Pridedama: COM(2022) 672 final

Briuselis, 2022 11 30
COM(2022) 672 final

2022/0394 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo sukuriama Sąjungos anglies dioksido absoravimo sertifikavimo sistema

{SEC(2022) 423 final} - {SWD(2022) 377 final} - {SWD(2022) 378 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Kad vidutinis pasaulio temperatūros padidėjimas būtų mažesnis kaip 1,5 °C, ateinančiais dešimtmečiais reikės smarkiai sumažinti pasaulyje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį. Kad pasiektume šį tikslą, pirmiausia turime didinti savo pastatų, įvairių rūšių transporto ir pramonės efektyvumą, pereiti prie žiedinės ekonomikos ir smarkiai padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo mastą. Antra, turime regeneruoti anglį iš atliekų srautų, išgauti jį iš tvarių biomasės išteklių arba tiesiai iš atmosferos ir naudoti vietoj iškastinių anglies išteklių tuose ekonomikos sektoriuose, kurie neišvengiamai išliks priklausomi nuo anglies; pavyzdžiui, turime taikyti anglies dioksido surinkimo ir naudojimo (toliau – CCU) sprendinius bei naudoti tvarų sintetinį kurą. Be to, tam, kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumo tikslas, vis didesnis anglies dioksido (CO₂) kiekis turės būti kasmet surenkamas ir absorbuojamas iš atmosferos vykdant sekvestruojamojo ūkininkavimo ir pramoninio absorbavimo veiklą arba projektus, kuriais siekiama kompensuoti sunkiai mažinamą išmetamą teršalų kiekį tokiuose sektoriuose, kaip žemės ūkio, cemento, plieno, aviacijos ar jūrų transporto.

Pasaulio mastu naujausioje Tarptautinės klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitoje¹ nurodoma, kad tikimybė, jog visuotinis atšilimas bus apribotas iki 1,5 °C, mažėja, nebent būtų sparčiai sumažintas išmetamas ŠESD kiekis. IPCC ataskaitoje taip pat aiškiai nurodoma, kad „siekiant atsverti sunkiai mažinamą likutinį išmetamą ŠESD kiekį, anglies dioksido absorbavimo veikla yra neišvengiamai būtina, jei norime pasiekti, kad grynasis išmetamas anglies dioksido (CO₂) arba ŠESD kiekis būtų lygus nuliui“. Tai reiškia, kad bus plačiu mastu vykdoma tvari veikla, susijusi su CO₂ surinkimu iš atmosferos ir nuolatiniu jo saugojimu geologiniuose rezervuaruose, sausumos ir jūrų ekosistemose arba produktuose.

Europos klimato teisės akte² numatyta, kad ES turi neutralizuoti poveikį klimatui iki 2050 m. Todėl reikia smarkiai sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir užtikrinti, kad neišvengiamai išmetamas ŠESD kiekis ir absorbuojamas ŠESD kiekis Europos Sąjungoje būtų subalansuoti ne vėliau kaip iki 2050 m., o po tos datos išmetamųjų teršalų kiekio balansas turėtų būti neigiamas. Kad šis tikslas būtų pasiektas, tiek natūralios ekosistemos, tiek pramoninė veikla turėtų padėti iš atmosferos absorbuoti kelis šimtus milijonų tonų CO₂ per metus. Šiuo metu ES, taikydama esamas politikos priemones, absorbuoti tokį kiekį nėra pajėgi: natūraliose ekosistemose absorbuojamo anglies dioksido kiekis pastaraisiais metais mažėjo, ir šiuo metu Sąjungoje nėra vykdoma jokia reikšminga pramoninė anglies dioksido absorbavimo veikla.

Atsižvelgdama į IPCC įvertintus scenarijus, 2020 m. kovo mėn. Europos Komisija Žiedinės ekonomikos veiksmų plane³ paskelbė, kad parengs veiksmingą anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistemą, kurią taikant bus sertifikuojamas absorbuotas anglies dioksido kiekis ir taip skatinama diegti anglies dioksido absorbavimo praktiką ir didinti anglies dioksido žiediškumą, visapusiškai atsižvelgiant į biologinės įvairovės išsaugojimo ir nulinės taršos tikslus.

---

¹ IPCC III darbo grupė (2022 m.), „Technical Summary. In: Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Sixth Assessment Report“.

² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

³ COM(2020) 98 *final*.

Pagrindiniai šios iniciatyvos tikslai: i) užtikrinti, kad Europos Sąjungoje absorbuojamas anglies dioksido kiekis atitiktų aukštos kokybės kriterijus, ir ii) sukurti sertifikavimą reglamentuojančią ES sistemą, kad, patikimai ir darniai visoje Sąjungoje taikant ES kokybės sistemos kriterijus ir užtikrinant jų laikymąsi, būtų išvengta ekologinio manipuliavimo. Šie veiksmai yra būtini siekiant paskatinti anglies dioksido absorbavimo srityje imtis veiksmų ir parengti būsimą šios srities politiką, atsižvelgiant į poreikį absorbuoti šimtus milijonų tonų CO₂ per metus. Tai padės siekti Europos klimato teisės akte nustatyto 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo ir Europos žaliojo kurso komunikate⁴ nustatytų kitų aplinkos tikslų.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlyme iš dalies pakeisti Reglamentą dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF)⁵ Europos Komisija pirmą kartą pasiūlė atskirą tikslą, kad iki 2030 m. grynasis dėl su žeme susijusios veiklos absorbuotas ŠESD kiekis siektų 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų. ES masto tikslas turi būti įgyvendintas nustatant privalomus nacionalinius LULUCF sektoriaus tikslus, kurių siekdamas valstybės narės turės padidinti savo žemės naudojimo politikos užmojus. Šiuo pasiūlymu sudaromos sąlygos rezultatais grindžiamą efektyvesnę paramą nukreipti sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklai, kuri gali padėti pasiekti šį tikslą. Komisija taip pat pasiūlė padidinti Inovacijų fondą⁶, kuris finansuojamas iš ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS)⁷ pajamų, ir taip padėti įmonėms investuoti į novatoriškas švarias technologijas, įskaitant tas, kurias naudojant absorbuojamas anglies dioksidas.

2021 m. Komisijos komunikate dėl tvarių anglies ciklų⁸ pabrėžiama, kad svarbu sudaryti sąlygas plėtoti verslo modelį, pagal kurį žemės valdytojams būtų atlyginama už deramu ekologijos principų taikymu grindžiamą anglies dioksido sekvestraciją (t. y. sekvestruojamąjį ūkininkavimą), ir sukurti į naujoviškų technologijų naudojimą orientuoto CO₂ surinkimo, naudojimo, saugojimo ir transportavimo ES vidaus rinką. Komunikate taip pat pateikiamas veiksmų planas, kuris padės pasiekti šiuos anglies dioksido absorbavimo tikslus: kiekvienam žemės valdytojui iki 2028 m. turėtų būti užtikrinta prieiga prie patikimų anglies dioksido išmetimo ir absorbavimo duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti sekvestruojamojo ūkininkavimo praktiką, o apie visą CO₂ kiekį, kuris surinktas, transportuojamas, naudojamas ir saugomas vykdant pramoninę veiklą, turėtų būti pranešama ir jis turėtų būti įtraukiamas į apskaitą; iki 2030 m. sekvestruojamojo ūkininkavimo metodai turėtų padėti pasiekti LULUCF tikslą – 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų grynojo absorbuoto kiekio; iki 2030 m. turėtų būti pasiekta, kad pramoninėmis technologijomis kasmet būtų absorbuojama bent 5 mln. CO₂ ekvivalento tonų.

Šis pasiūlymas taip pat atitinka galutinius Konferencijos dėl Europos ateities pasiūlymus⁹, visų pirma 1 pasiūlymą, kuriuo aiškiai siekiama „įdiegti anglies dioksido absorbavimo sertifikavimą, grindžiamą tvirta, patikima ir skaidria anglies dioksido apskaita“ (5 priemonė). Be to, 2022 m. Komunikate dėl žalinimo¹⁰ Komisija paskelbė, kad ne tik įgyvendins plataus

---

⁴ COM(2019) 640 *final*.

⁵ COM(2021) 554 *final*.

⁶ C(2019) 1492 *final*.

⁷ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

⁸ COM(2021) 800 *final*.

⁹ Konferencija dėl Europos ateities, Galutinių rezultatų ataskaita, 2022 m. gegužės mėn.

¹⁰ COM(2022) 2230 *final*.

užmojo išmetamųjų ŠESD mažinimo veiksmų rinkinį, bet ir turės kliautis anglies dioksido absorbuojamumu, kad neutralizuotų neišvengiamai išmesimą teršalų kiekį ir iki 2030 m. užtikrintų nulinį grynąjį išmetamųjų ŠESD kiekį.

Šiame pasiūlyme apibūdinta sertifikavimo sistema grindžiama šiais galiojančiais klimato kaitos srities teisės aktais:

- direktyva dėl geologinio CO₂ saugojimo (toliau – CCS direktyva)¹¹, kuria nustatoma bendra teisinė sistema, taikytina aplinkai nežalingo geologinio CO₂ saugojimo srityje. Veikla, kurią vykdančios ATLPS įrenginio išsiskyres CO₂ yra saugomas pagal CCS direktyvą leidžiamose saugyklose, yra aiškiai įtraukta į ES ATLPS direktyvą, ir ES ATLPS leidimai turi būti grąžinti CO₂ nutekėjimo atvejais. Siūloma sertifikavimo sistema bus užtikrinta, kad anglies dioksido absorbuojamumas, susijęs su pramonine veikla (pavyzdžiui, bioenergijos gamyba surenkant ir saugant anglies dioksidą (angl. BECCS)¹² ir tiesioginiu anglies dioksido surinkimu iš oro ir saugojimu (angl. DACCS)), būtų kiekybiškai vertinamas laikantis taisyklių, nustatytų Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066¹³ dėl išmetamo ŠESD kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal ATLPS, ir Komisijos parengtų išsamių ES metodikų¹⁴, kurias taikant bus kiekybiškai vertinamas ŠESD kiekis, kurio išvengta vykdančios Inovacijų fondo lėšomis finansuojamus BECCS ir DACCS projektus¹⁵;
- kiek tai susiję su sekvestruojamuoju ūkininkavimu ir anglies dioksido saugojimu produktuose, LULUCF reglamente¹⁶ pateikiamas planas, kaip vykdyti tikslią anglies dioksido absorbuojamumo stebėseną ir teikti ataskaitas pagal IPCC gaires ir užtikrinant sinergiją su biologinės įvairovės, nulinės taršos, atsinaujinančiosios energijos ir prisitaikymo prie klimato kaitos politika. LULUCF reglamente nustatytomis taisyklėmis skatinama mažomis sąnaudomis ir laiku vykdyti geografiniais duomenimis grindžiamą žemės naudojimo stebėseną, pavyzdžiui, pasitelkiant skaitmenines duomenų bazines, geografines informacines sistemas ir tolimąjį stebėjimą, be kita ko, naudojantis „Copernicus Sentinel“ palydovais ir paslaugomis (pavyzdžiui, su klimatu ir žeme susijusiomis paslaugomis), arba komercines paslaugas.

---

¹¹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

¹² Norint diegti BECCS, būtinos apsaugos priemonės, kad būtų atsižvelgta į tvarios biomasės ribotumą ir prieinamumą; tai padėtų išvengti energijos gamybos reikmėms reikalingos biomasės perteklinės paklausos, nes tai turėtų neigiamą poveikį anglies dioksido absorbentams ir atsargoms, biologinei įvairovei, oro kokybei ir bioekonomikai.

¹³ 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 (OL L 334, 2018 12 31, p. 1).

¹⁴ Kvietimas teikti pasiūlymus „Annex C: Methodology for calculation of GHG emission avoidance“.

¹⁵ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

¹⁶ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamųjų ir absorbuojamųjų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

ES anglies dioksido absorbcavimo sertifikavimo sistema bus grindžiama toliau nurodytomis Sąjungos politikos priemonėmis arba atliks svarbų vaidmenį jas įgyvendinant.

- Siūlomame Gamtos atkūrimo teisės akte¹⁷ nustatytas tikslas, kad iki 2030 m. atkūrimo priemonės būtų taikomos 20 proc. ES sausumos ir jūros teritorijų, o iki 2050 m. – visoms ekosistemoms, kurias reikia atkurti. Anglies dioksido absorbcavimo veiklą, visų pirma sekvestruojamąjį ūkininkavimą, ir gamtos atkūrimo priemonės sieja įvairiopa sinergija. Siūloma anglies dioksido absorbcavimo sertifikavimo sistema padės pasiekti atkūrimo tikslus ir įvykdyti Gamtos atkūrimo teisės akte nustatytus įpareigojimus. Pavyzdžiui, sekvestruojamojo ūkininkavimo veikla, kuria intensyvinamas anglies dioksido saugojimas, gali padėti įvykdyti įpareigojimą nacionaliniu lygmeniu užtikrinti organinės anglies sancaupų miško ekosistemose ir pasėlių mineraliniuose dirvožemiuose žemės ūkio sistemose didėjimo tendenciją. Ji taip pat gali padėti vykdyti įpareigojimą diegti žemės ūkio reikmėms naudojamo organinio dirvožemio, kuris yra nusausintuose durpynuose, atkūrimo priemonės. Todėl siūlomas Gamtos atkūrimo teisės aktas ir šis pasiūlymas vienas kitą papildys ir padės vykdyti klimato ir biologinės įvairovės politiką.
- Pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) teikiama parama ūkininkams, kurie įsipareigoja imtis konkrečios aplinkos ir klimato srities praktikos arba į šią sritį investuoti. Vienas iš šios politikos elementų – tam tikros aplinkos ir klimato sąlygos (geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimai), kurių ūkininkai turi laikytis norėdami gauti BŽŪP paramą pajamoms. Šios sąlygos viršija teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Tam tikros sąlygos yra svarbios sekvestracijai ir dirvožemyje (pavyzdžiui, pievose ir durpynuose) esančių anglies sancaupų apsaugai. Be to, BŽŪP gali padėti diegti sertifikavimo praktiką, t. y. jos lėšomis gali būti finansuojamos išankstinės investicijos ir skatinama diegti atitinkamą praktiką ūkių lygmeniu. ES anglies dioksido absorbcavimo sertifikavimo sistema padės pagerinti kiekybinį su remiama praktika susijusio ŠESD kiekio vertinimą ir nacionalinio žemės sektoriaus ŠESD apskaitą. Dėl savanoriškos rinkų plėtos ji gali užtikrinti ilgalaikę anglies sancaupų apsaugą ir su žeme susijusios veiklos, kuri nėra remiama pagal BŽŪP, vykdymą. Taikant valstybių narių parengtas viešąsias sertifikavimo sistemas pagal šį pasiūlymą būtų galima teikti paraiškas dėl ES pripažinimo ir taip įgyvendinti ES anglies dioksido absorbcavimo sertifikavimo sistemą, įskaitant šiame pasiūlyme numatytas sertifikavimo metodikas. Be to, pagal šį pasiūlymą kitų ŠESD nei CO₂ mažinimas bus laikomas papildoma anglies dioksido absorbcavimo nauda.
- Į Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą¹⁸ įtraukti bioenergijos tvarumo kriterijai, kuriuos diegia nacionalinės kompetentingos institucijos arba tai daroma pagal Komisijos pripažintas privačias sertifikavimo schemas. Pagal šias schemas galėtų būti, be kita ko, sertifikuojama anglies dioksido absorbcavimo veiklos atitiktis šiame pasiūlyme pateiktiems anglies dioksido absorbcavimo kokybės kriterijams.
- ES miškų strategijoje¹⁹ išdėstyta politikos programa, kaip užtikrinti ES miškų, kurie labai padeda įgyvendinti mūsų biologinės įvairovės užmojų, didinti gamtiniais absorbentais šalinamą ŠESD kiekį, užtikrinti saugius pragyvenimo šaltinius kaimo ir

---

¹⁷ COM(2022) 304 *final*.

¹⁸ Direktyva 2018/2001/ES.

¹⁹ COM/2021/572 *final*.

kitose vietovėse ir padeda plėtoti tvariausiais miškotvarkos metodais grindžiamą tvarią miškų bioekonomiką, augimą, gerą būklę, įvairovę ir atsparumą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 192 straipsnio 1 dalimi, kuria Sąjungai suteikiama teisė imtis veiksmų, kad būtų pasiekti jos aplinkos politikos tikslai. Sąjungos aplinkos politika, kuri apibrėžta SESV 191 straipsnio 1 dalyje, siekiama, *inter alia*, šių tikslų: išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę; apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius; remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovai su klimato kaita.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Klimato kaita yra tarpvalstybinė problema. Jos poveikis yra pasaulinio masto ir nepriklauso nuo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo šaltinių vietos. Todėl jos uždavinių negalima išspręsti vien nacionaliniais ar vietos lygmens veiksmais, nes mažai tikėtina, kad tai duos optimalių rezultatų. Veiksmingai papildyti ir sustiprinti nacionalinio ir vietos lygmenų veiksmus ir klimato politikos priemones gali koordinuoti Europos lygmens veiksmai; ES veiksmai yra grindžiami subsidiarumo principu, laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 straipsnio.

Sprendžiant problemas, susijusias su anglies dioksido absorbcijos kokybės vertinimu, europinė sistema būtų tinkamesnė nei nacionalinės iniciatyvos. Tokia sistema padėtų sudaryti vienodas sąlygas anglies dioksido absorbcijos sertifikavimo vidaus rinkoje, todėl pagerėtų palyginamumas ir pasitikėjimas. Šios srities nacionalinių iniciatyvų įvairovė tik pagilintų problemą, o ne padėtų ją išspręsti.

• Proporcingumo principas

Šis pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes juo neviršijama to, kas būtina Sąjungos aukštos kokybės anglies dioksido absorbcijos sertifikavimo sistemos sukūrimo tikslams pasiekti. Jame numatyti anglies dioksido absorbcijos kokybės kriterijai, būtinos absorbuoto anglies dioksido kiekio sertifikavimo ir tikrinimo taisyklės ir procedūros, taip pat privačiųjų ir viešųjų sertifikavimo schemų pripažinimo sistema.

• Priemonės pasirinkimas

Šio pasiūlymo tikslų geriausia siekti priimant reglamentą. Taip bus užtikrintas tiesioginis ir vienodas nuostatų taikymas Sąjungoje tuo pačiu metu. Reikalavimai nustatomi savanoriškų sertifikavimo schemų valdytojams; valstybėms narėms nustatomi su viešųjų sertifikavimo schemų pripažinimu susiję reikalavimai, o Komisijai – su ataskaitų teikimu ir peržiūra susiję reikalavimai.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Vadovaujantis geresnio reglamentavimo gairėmis buvo surengtos kelios konsultacijos:

- 2022 m. sausio 31 d. surengta internetinė konferencija tvarių anglies ciklą tema;
- 2022 m. vasario 7 d. – gegužės 2 d. buvo galima atsilipti į kvietimą teikti informaciją; gautas 231 atsakymas;
- 2022 m. vasario 7 d. – gegužės 2 d. vyko atviros viešos konsultacijos; gauti 396 atsakymai.

Apskritai per viešas konsultacijas sulaukta tvirtos bendros paramos reguliavimo iniciatyvai, pagal kurią būtų sukurta anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistema. Daugelis suinteresuotųjų šalių pasisakė už iniciatyvą, kuri apimtų įvairias anglies dioksido absorbavimo galimybes ir kuria būtų atsižvelgta į įvairius aspektus, pavyzdžiui, užtikrinimą, kad absorbuotas kiekis būtų nustatomas tiksliai ir laiku; užtikrinimą, kad nusprendus nukreipti dėmesį į anglies dioksido absorbavimą nenukentėtų ryžtingi ŠESD mažinimo veiksmai; pakankamų garantijų, susijusių anglies dioksido saugojimo trukme ir grįžos prevencija, suteikimą.

Pagrindiniai kriterijai, kuriuos suinteresuotosios šalys laikė svarbiais anglies dioksido absorbavimui, buvo stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo aspektų patikimumas, diegimo dideliu mastu potencialas, techninė parengtis ir ekonominis įgyvendinamumas, taip pat papildomos naudos aplinkai potencialas. Didžioji dalis respondentų sutiko, kad tvirtos ir patikimos anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistemos sukūrimas yra pirmas esminis žingsnis siekiant užtikrinti, kad anglies dioksido būtų absorbuojama daugiau negu išmetama, ir taip prisidėti prie ES poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo.

Respondentai nurodė, kad pagrindiniai anglies dioksido sertifikavimo tikslai turėtų būti: sudaryti sąlygas skirtingų anglies dioksido absorbavimo veiklos rūšių tarpusavio palyginimui ir konkurencijai; didinti savanoriškų anglies dioksido rinkų skaidrumą ir vienodinti jų sąlygas; ES ir nacionalinėse finansavimo programose sukurti geresnes viešąsias paskatas vykdyti gamtinio ir pramoninio anglies dioksido absorbavimo veiklą.

Daugumos respondentų nuomone, ES vaidmuo turėtų būti nustatyti išsamius anglies dioksido absorbavimo kokybės reikalavimus, užtikrinant teisingą absorbuoto anglies dioksido kiekio kiekybinį vertinimą, papildomumą, ilgalaikį saugojimą ir aplinkos tvarumą. Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis išvadų santrauka pateikiama šio reglamento poveikio vertinimo 2 priede.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Išorės ekspertų konsorciui buvo pavesta atlikti techninės pagalbos tyrimą, kurio rezultatais būtų galima pasinaudoti rengiant siūlomą reglamentą dėl anglies dioksido absorbavimo ir susijusį poveikio vertinimą. Atliekant tyrimą apžvelgti esami anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo mechanizmai ir schemas, taip pat parengtas įvairios anglies dioksido absorbavimo veiklos, įskaitant nuolatinį absorbavimą, anglies dioksido saugojimą produktuose ir sekvestruojamąjį ūkininkavimą, apibendrinamasis vertinimas. Komisijos vardu išorės konsorciui surengė keletą informavimo renginių, įskaitant konferenciją dėl tvarių anglies dioksido ciklą, ir padėjo įvertinti per konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pateiktus atsakymus. Galiausiai techninės pagalbos tyrime pateikta dalis duomenų, kuriais grindžiama poveikio vertinime numatytų politikos galimybių analizė.

- **Poveikio vertinimas ir Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė**

Prie šio pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime įvertintos įvairios politikos galimybės spręsti tris pagrindines problemas, darančias poveikį būsimai anglies dioksido absorbcijai.

Pirmoji problema – sunku įvertinti ir palyginti anglies dioksido absorbcijos kokybę, o tai reiškia, kad anglies dioksido absorbcijos finansuotojai patiria didelių su paieška susijusių sąnaudų. Tai yra tipinis rinkos nepakankamumo atvejis, dėl kurio kyla rizika, kad finansinė parama bus skiriama anglies dioksido absorbcijos veiklai, kuri negali būti laikoma veiksminga klimato kaitos švelninimo veikla. Šią problemą lemia du veiksniai:

1. anglies dioksido absorbcijos sertifikavimas yra kur kas mažiau įprastas nei išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo sertifikavimas ir yra susijęs su keliais metodiniais iššūkiais. Įvairiose sertifikavimo schemose siūlomos skirtingos metodikos, kurias taikant nustatomas bendras ir papildomas absorbuotas anglies dioksido kiekis, skatinamas ilgalaikis anglies dioksido saugojimas ir integruojami bendresnio pobūdžio tvarumo aspektai, kaip antai anglies dioksido absorbcijos veiklos poveikis aplinkai (pavyzdžiui, biologinės įvairovės nykimas, tarša ir t. t.);
2. anglies dioksido absorbcijos veikla (t. y. nuolatinis absorbcijavimas, anglies dioksido saugojimas produktuose ir sekvestruojamasis ūkininkavimas) yra labai nevienoda, t. y. skiriasi jos parengtumas, ekonominis efektyvumas ir susijusios stebėsenos išlaidos, be to, ji susijusi su įvairiais sertifikavimo sunkumais.

Siekiant spręsti tą problemą, šia iniciatyva siekiama užtikrinti, kad Europos Sąjungoje sertifikuota visų rūšių anglies dioksido absorbcijos veikla būtų kokybiška: būtų taikomos sertifikavimo metodikos, pritaikytos specifinėms įvairių rūšių anglies dioksido absorbcijos veiklos vykdymo aplinkybėms.

Šiuo tikslu iniciatyvoje siūloma anglies dioksido absorbcijai taikyti ES sertifikavimo sistemą, grindžiamą keturiais kokybės kriterijais (toliau – QU.A.L.ITY), ir nurodoma, kaip užtikrinti kiekybinį vertinimą (angl. *QUantification*), papildomumą (angl. *Additionality*) ir bazinius kiekius, ilgalaikį saugojimą (angl. *Long-term storage*) ir tvarumą (angl. *sustainability*). Poveikio vertinime nurodyta keletas geriausios praktikos pavyzdžių, susijusių su kiekvienu QU.A.L.ITY kriterijumi, ir pripažįstama, kad su kiekvienu kriterijumi susijęs sertifikavimo metodas priklausys nuo anglies dioksido absorbcijos veiklos.

Antruoju etapu reikės parengti išsamias sertifikavimo metodikas, kurias taikant bus užtikrinama įvairių rūšių anglies dioksido absorbcijos veiklos atitiktis QU.A.L.ITY kriterijams. Šiuo etapu skirtingų rūšių anglies dioksido absorbcijos veiklos charakteristikoms bus pritaikytos konkrečios taisyklės, pavyzdžiui, taisyklėmis bus pripažįstamos tvirtos ilgaamžiškumo garantijos, kurias suteikia anglies dioksido saugojimo geologinėse formacijose sprendiniai, ir bus siekiama padidinti papildomą sekvestruojamojo ūkininkavimo naudą. Šiuo atžvilgiu poveikio vertinime lyginamos dvi su kokybe susijusios galimybės:

- Q1 galimybė: pagal sertifikavimo schemas rengiamos ir atsakingai valdžios institucijai pripažinti pateikiamos metodikos, atitinkančios QU.A.L.ITY kriterijus;
- Q2 galimybė: Komisija rengia metodikas, glaudžiai konsultuodamasi su ekspertų grupe.

Analizėje daroma išvada, kad pasirinkus Q2 galimybę geriausiai pavyktų užtikrinti įvairių rūšių anglies dioksido absorbcijos veiklos kokybę ir užtikrinti tos veiklos palyginamumą, be to, būtų kuo labiau sumažintos išsamių sertifikavimo metodikų rengimo ar tvirtinimo administracinės išlaidos.

Antroji problema yra ta, kad daugelis suinteresuotųjų šalių nepasitiki anglies dioksido absorbavimo sertifikatais, nes sertifikatai gali būti išduodami taikant neskaidrias ir nepatikimas sertifikavimo procedūras, pagal kurias patvirtinama veikla, neduodanti realios naudos klimatui ir tvarumui. Siekiant spręsti šią problemą, pagal sertifikavimo schemas turėtų būti nustatytos skaidrios ir patikimos taisyklės bei procedūros, galinčios sumažinti šių rūšių riziką: taikant sertifikavimo procedūrą nepavyks aptikti prastos kokybės absorbavimo veiklos; vykdant anglies dioksido absorbavimo veiklą nebus absorbuotas numatytas anglies dioksido kiekis; ta pati veikla bus sertifikuota du kartus arba tas pats sertifikatas bus išduotas du kartus.

Trečioji problema yra ta, kad anglies dioksido absorbavimo paslaugų teikėjai susiduria su kliūtimis gauti finansavimą. Šią problemą lemia tai, kad anglies dioksido absorbavimo sertifikatų naudojimo sritys yra labai įvairios, pavyzdžiui, viešasis finansavimas, įmonių tvarumo ataskaitų teikimas, ekologiniai ženklai, savanoriškos anglies dioksido rinkos ir t. t. Dėl šios įvairovės pageidaujantieji sertifikuoti savo anglies dioksido absorbavimo veiklą patiria sandorio sąnaudų, pavyzdžiui, su paieška susijusių sąnaudų (laiko ir pastangų, sugaištamų siekiant suprasti konkrečios schemas sertifikavimo procedūrų kokybę) ir keitimo sąnaudų (sąnaudų, susijusių su bandymu surinkti kitą papildomą arba alternatyvų finansavimą, dėl kurio greičiausiai reikės pakeisti jų veiklą ir pateikti kitokių įrodymų ir informacijos rinkinį).

Siekiant išspręsti antrąją ir trečiąją problemas ir užtikrinti skaidrumą bei stiprinti pasitikėjimą, sertifikavimo schemas turėtų atitikti toliau nurodytus suderintus sertifikavimo reikalavimus:

1. schemas valdymas: sertifikavimo schemas turėtų būti administruojamos laikantis patikimų ir skaidrių procedūrų (pavyzdžiui, vidaus valdymo ir stebėsenos, apeliacinių ir kitų skundų administravimo, konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis, skaidrumo ir informacijos skelbimo ir t. t.);
2. nepriklausomas tikrinimas: anglies dioksido absorbavimo atitiktis QU.A.L.ITY kriterijams turėtų būti tikrinama trečiosios šalies auditorių;
3. visiškas informacijos atskleidimas: visa informacija apie sertifikuotą anglies dioksido absorbavimo veiklą turėtų būti viešai prieinama ir atsekama per viešuosius registrus.

Laikantis šių skaidrumo kriterijų nustatytas sertifikavimo schemų pripažinimo procesas, o veiklos vykdytojai (t. y. anglies dioksido absorbavimo veiklos valdytojai) gali naudotis tik pripažintomis sertifikavimo schemomis, kad įrodytų atitiktį QU.A.L.ITY kriterijams ir atitinkamoms sertifikavimo metodikoms.

Šiame kontekste poveikio vertinime lyginamos dvi valdymo galimybės, susijusios su subjektu, kuris būtų atsakingas už sertifikavimo schemų pripažinimą: valstybės narės (G1 galimybė) arba Komisija (G2 galimybė). Analizėje daroma išvada, kad pasirinkus G2 galimybę geriausiai pavyktų užtikrinti patikimą ir suderintą sertifikavimo procesą ir paskatinti kurti anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo vidaus rinką; be to, būtų kuo labiau sumažintos valdžios institucijų administracinės išlaidos.

Apibendrinant, tinkamiausia politikos galimybė yra tokia, pagal kurią Komisija: i) konsultuodamasi su ekspertais ir suinteresuotosiomis šalimis parengia sertifikavimo metodikas ir ii) užtikrina darnų sertifikavimo sistemos ir QU.A.L.ITY kriterijų taikymą pagal pripažintas sertifikavimo schemas.

Poveikio vertinime Komisija taip pat įvertino pasiūlymo suderinamumą su Europos klimato teisės akte nustatytais tikslais, kaip numatyta Europos klimato teisės akto 6 straipsnio 4 dalyje. Komisija nustatė, kad sekvestruojamojo ūkininkavimo metodai gali padėti pasiekti atskirą 2030 m. tikslą, LULUCF sektoriui pasiūlytą 55 % tikslo priemonių rinkinyje (– 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų); taip būtų viršytas su absorbuojamu anglies dioksido kiekiu

susijęs LULUCF sektoriaus indėlis į Europos klimato teisės akte nustatytą –55 proc. visos ekonomikos tikslą (apribotą iki –225 mln. CO₂ ekvivalento tonų). Europos klimato teisės akte taip pat nustatytas Sąjungos tikslas iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, o po tos datos užtikrinti, kad išmetamųjų teršalų kiekio balansas būtų neigiamas, tačiau tam tikslui pasiekti Sąjunga turi padidinti anglies dioksido absorbavimo veiklos mastą. Poveikio vertinime analizuojamos politikos galimybės, kaip būtų galima šalinti kliūtis, trukdančias vykdyti veiksmingą anglies dioksido absorbavimo veiklą, kartu neatgrasant nuo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo veiklos.

Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę dėl poveikio vertinimo ir pateikė sąrašą rekomendacijų, kaip patobulinti ataskaitą siekiant geriau parodyti, kad patikimos sertifikavimo sistemos nebuvimas yra pagrindinė kliūtis plėtoti anglies dioksido absorbavimo veiklą, ir geriau skaidriai pristatyti visas su metodika ir valdymu susijusias politikos pasirinktis.

Todėl į galutinę poveikio vertinimo ataskaitos redakciją buvo įtraukti šie aspektai:

- įvade patikslintas iniciatyvos kontekstas (t. y. anglies dioksido absorbavimo vaidmuo siekiant 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo ir susijusios dabartinės politikos tikslų) ir savanoriškas iniciatyvos pobūdis;
- į problemos apibūdinimą įtrauktos naujos nuorodos siekiant patvirtinti nustatytų problemų egzistavimą ir mastą (visų pirma pasitikėjimo trūkumą) ir pabrėžti tarptautinį reikalavimų derėjimą užtikrinančios sistemos svarbą suinteresuotųjų šalių pareikštose nuomonėse;
- skirsnyje dėl tikslų paaiškinta, kad keturių Q.U.A.L.I.T.Y kriterijų galutinis sąrašas grindžiamas bendru sutarimu dėl to, kas yra aukštos kokybės sertifikavimas pagal daugelį esamų sertifikavimo metodikų, o į kriterijų apibūdinimą skirsnyje, kuriame aprašomos politikos galimybės, dabar įtraukta daugiau argumentų iš specialiųjų priedų;
- siekiant atsižvelgti į savanorišką sistemos pobūdį, buvo pateikta keletas paaiškinimų (pavyzdžiui, vietoje „vienodų sąlygų“ tikslo pasirinkta kita formuluotė – „suvienodinimo“ tikslas);
- skirsnyje apie atmetas politikos galimybes geriau paaiškinama, kodėl atsisakyta privalomo sertifikavimo sistemos politikos taikymo;
- poveikio vertinimo skirsnyje nurodoma, kad savanoriškas pobūdis gali pakenkti iniciatyvų sėkmei, ir apibūdinamos priemonės šiai rizikai sumažinti;
- politikos galimybių vertinime aiškiau įvardijamos anglies dioksido absorbavimo veiklos masto didinimo kliūtys, taip pat paaiškinama, kaip sertifikavimo sistema tas kliūtis padės šalinti; šiame skirsnyje taip pat aiškiau apibūdinama neapibrėžtis, susijusi kokybiniu vertinimu grindžiamais teiginiais apie numatomą naudą ir sąnaudas;
- skirsnis apie principą „kiek plus, tiek minus“ perkeltas iš priedo į pagrindinį tekstą;
- skirsnyje apie iniciatyvos stebėseną ir vertinimą išsamiau apibūdinti veiklos tikslai.
- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

•Pagrindinės teisės

Netaikoma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Didelis poveikis Sąjungos biudžetui yra susijęs su ne teisėkūros procedūra priimamų aktų rengimu ir anglies dioksido absorbcavimo ekspertų grupės veikla.

Pasiūlyme numatyta, kad įsigaliojus siūlomam reglamentui vienu metu turi būti parengti keli deleguotieji ir įgyvendinimo aktai. Svarbiausia, reikės priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų nustatytos įvairios anglies dioksido absorbcavimo veiklos (pavyzdžiui, nuolatinio absorbcavimo, sekvestruojamojo ūkininkavimo ir anglies dioksido saugojimo produktuose) sertifikavimo metodikos.

Rengti šiuos itin techninio pobūdžio ne teisėkūros procedūra priimamus aktus Komisijai padės anglies dioksido absorbcavimo ekspertų grupė. Grupę sudarys apie 70 narių. Ji galėtų turėti kelis pogrupius ir naudotis papildomomis ekspertinėmis žiniomis. Ją administruos Komisija, padedama išorės rangovo.

Be to, poveikis Komisijos biudžetui yra susijęs su viešųjų arba privačiųjų sertifikavimo schemų, pagal kurias sertifikavimo sistema turės būti įgyvendinama vienoje ar daugiau valstybių narių, pripažinimo procesu. Tai pat būtų padarytas poveikis biudžetui tų valstybių narių, kurios ketina sukurti ir administruoti nacionalinę sertifikavimo schemą, taip pat prižiūrėti nepriklausomas sertifikavimo įstaigas ir sukurti bei tvarkyti nacionalinį registrą.

Finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje apibūdinamas išsamus poveikis biudžetui ir žmogiškieji bei administraciniai ištekliai, kurių reikės šiam pasiūlymui įgyvendinti.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Vadovaudamasi 2021 m. lapkričio mėn. paskelbtomis Geresnio reglamentavimo gairėmis, visų pirma 38 priemone, Komisija parengs įgyvendinimo strategiją, kai teisėkūros institucijos priims pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Joje bus pateiktos įvairios naudotinos atitikties skatinimo priemonės ir su skaitmeniniu įgyvendinimu susiję aspektai.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomo reglamento nuostatos ir struktūra atitinka iniciatyvos tikslą sukurti skaidrią ir patikimą anglies dioksido absorbcavimo, kuriuo užtikrinamas didelis klimato politikos vientisumas ir aplinkosauginis naudingumas, sertifikavimo sistemą. Pagal ją būtų remiami fiziniai ir juridiniai asmenys, norintys imtis veiksmų, papildančių pastangas kuo labiau sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, taip pat užtikrinti savo veiklos tvarumą, atsižvelgiant į Europos žaliajame kurse nustatytą didesnę klimato srities užmojį ir Europos klimato teisės akte nustatytą 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą.

Pagrindinės siūlomo reglamento nuostatos

1 straipsnyje apibrėžtas reglamento tikslas ir taikymo sritis. Šiuo pasiūlymu siekiama palengvinti aukštos kokybės kriterijus atitinkančios anglies dioksido absorbcavimo praktikos diegimą taikant savanorišką Sąjungos sertifikavimo sistemą. Šiame straipsnyje taip pat apibūdinama bendra pasiūlymo struktūra, kuri grindžiama trimis ramsčiais: pirmasis yra susijęs su keturiais kokybės kriterijais, kuriuos visus absorbuotas anglies dioksido kiekis turi atitikti tam, kad galėtų būti sertifikuojamas. Antrasis ramsčio susijęs su pagrindiniais tikrinimo ir sertifikavimo proceso elementais. Trečiasis ramsčio susijęs su sertifikavimo schemų, nuo kurių priklauso Sąjungos sertifikavimo sistemos įgyvendinimas, veikimo taisyklėmis.

2 straipsnyje pateikiami pagrindiniai terminai, papildantys reglamento nuostatas, visų pirma terminų „anglies dioksido absorbcavimas“ ir „anglies dioksido absorbcavimo veikla“ apibrėžtys.

3 straipsnyje nustatytos dvi sąlygos, kurias būtina įvykdyti tam, kad absorbuotą anglies dioksido kiekį būtų galima sertifikuoti pagal Sąjungos sertifikavimo sistemą: visų pirma, jis turi būti gautas vykdant kokybės kriterijus atitinkančią anglies dioksido absorbuojamumą; antra, jis turi būti patikrintas nepriklausomos sertifikavimo įstaigos.

Siūlomo reglamento pirmasis ramstis apibrėžtas 4–8 straipsniuose. 4 straipsnyje nustatytos grynosios anglies dioksido absorbuojamumo naudos kiekybinio vertinimo, palyginti su baziniu kiekiu, taisyklės, o 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatyti kokybės kriterijai, susiję su papildomumu, ilgalaikiu saugojimu ir anglies dioksido absorbuojamumo veiklos tvarumu. 8 straipsnyje numatyti įgaliojimai priimti Komisijos deleguotuosius aktus, kuriais bus nustatytos pritaikytos sertifikavimo metodikos, pagal kurias bus vertinama atitiktis kokybės kriterijams. I priede išvardyti į tas sertifikavimo metodikas įtrauktini elementai.

Siūlomo reglamento antrasis ramstis, susijęs su atitikties sertifikavimu, apibūdintas 9 ir 10 straipsniuose.

9 straipsnyje apibrėžiami pagrindiniai sertifikavimo proceso, kurį sudaro du etapai, elementai. Pradiniame etape veiklos vykdytojas sertifikavimo įstaigai pateikia išsamią informaciją apie anglies dioksido absorbuojamumą ir numatomą jos atitiktį kokybės kriterijams. Sertifikavimo įstaiga atlieka auditą, kad patikrintų veiklos vykdytojo teiginius, parengia sertifikavimo audito ataskaitą ir, jei užtikrinta atitiktis kokybės kriterijams, išduoda sertifikatą.

Antruoju etapu sertifikavimo įstaiga atlieka pakartotinio sertifikavimo auditą, kad patikrintų, ar anglies dioksido absorbuojamumo veikla vykdoma tinkamai ir visiškai laikantis kokybės kriterijų, ir parengia pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą bei atnaujintą sertifikatą, kuriais remiantis pagal sertifikavimo schemą išduodami ir registruojami sertifikuoti anglies dioksido absorbuojamumo vienetai. II priede išvardyta sertifikate pateiktina būtiniausia informacija.

10 straipsnyje nustatytos sertifikavimo įstaigoms taikytinos būtiniausios sąlygos, pagal kurias užtikrinama jų kompetencija atlikti sertifikavimo auditus ir jų nepriklausomumas bei nešališkumas. Jame taip pat nustatyta valstybių narių pareiga prižiūrėti sertifikavimo įstaigų veiklą.

Trečiasis ramstis, susijęs su sertifikavimo schemomis, apibūdintas 11–14 straipsniuose. 11 straipsnyje veiklos vykdytojams nustatyta pareiga naudoti Komisijos pripažintas sertifikavimo schemas siekiant įrodyti atitiktį kokybės kriterijams. Šiame straipsnyje taip pat nustatyti sertifikavimo schemų veikimo reikalavimai, įskaitant gero valdymo, skaidrumo ir atskaitomybės užtikrinimo priemones.

12 straipsnyje nustatytas įpareigojimas sertifikavimo schemų valdytojams sukurti ir tvarkyti viešuosius anglies dioksido absorbuojamumo veiklos duomenų ir anglies dioksido absorbuojamumo vienetų registrus. Siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir išvengti dvigubos apskaitos, labai svarbu, kad registruose būtų naudojamos automatizuotos sistemos ir jie būtų sąveikūs.

13 straipsnyje nustatytas sertifikavimo schemų pripažinimo Komisijos sprendimais teisinis pagrindas, o 14 straipsnyje nustatyti ataskaitų apie sertifikavimo schemas teikimo reikalavimai.

18 straipsnyje numatyta reglamento peržiūra: pirmą kartą – po trejų metų nuo jo įsigaliojimo ir ne vėliau kaip iki 2028 m. pabaigos, o vėliau reguliariais intervalais po kiekvieno Paryžiaus susitarime numatyto bendros pažangos įvertinimo.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriu sukurama Sąjungos anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistema**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁰,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²¹,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) pagal Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją²² (toliau – Paryžiaus susitarimas), tarptautinė bendruomenė susitarė užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros kilimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad temperatūra nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Sąjunga ir jos valstybės narės yra Paryžiaus susitarimo šalys ir yra tvirtai įsipareigojusios jį įgyvendinti mažindamos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didindamos absorbuojamą anglies dioksido kiekį;
- (2) pasaulio mastu naujausioje Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) ataskaitoje²³ nurodoma, kad tikimybė, jog visuotinis atšilimas bus apribotas iki 1,5 °C, mažėja, nebent per ateinančius dešimtmečius pasaulyje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis būtų sparčiai ir smarkiai sumažintas. IPCC ataskaitoje taip pat aiškiai nurodoma, kad „siekiant atsverti sunkiai mažinamą likutinį išmetamą ŠESD kiekį, anglies dioksido absorbavimo veikla yra neišvengiamai būtina, jei norime pasiekti, kad grynasis išmetamas anglies dioksido (CO₂) arba ŠESD kiekis būtų lygus nuliui“. Tam reikės plačiu mastu vykdyti tvarią veiklą, kad CO₂ būtų surenkamas iš atmosferos ir ilgą laiką saugomas geologiniuose kaupikliuose, sausumos ir jūrų ekosistemose arba produktuose. Šiuo metu Sąjunga, taikydama esamas politikos priemones, nėra pajėgi absorbuoti reikiamą anglies dioksido kiekį: sausumos ekosistemose absorbuojamo anglies dioksido kiekis pastaraisiais metais mažėjo, ir šiuo

---

²⁰ OL C [...], [...], p. [...].

²¹ OL C [...], [...], p. [...].

²² Patvirtinta 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimu (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

²³ IPCC III darbo grupė (2022 m.), „Technical Summary. In: Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Sixth Assessment Report“ (link).

metu Sąjungoje nėra vykdoma jokia reikšminga pramoninė anglies dioksido absorbavimo veikla;

- (3) šio reglamento tikslas – sukurti savanorišką Sąjungos anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistemą, kad būtų skatinama vykdyti aukštos kokybės anglies dioksido absorbavimo veiklą, visapusiškai atsižvelgiant į biologinės įvairovės išsaugojimo ir nulinės taršos tikslus. Tai priemonė, kuri padės pagal Paryžiaus susitarimą siekti nustatytą Sąjungos tikslų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119²⁴ nustatyto tikslo iki 2050 m. bendrai užtikrinti poveikio klimatui neutralumą. Sąjunga taip pat įsipareigojo po 2050 m. pasiekti neigiamą išmetamą ŠESD kiekį. Svarbi priemonė, padedanti intensyvinti anglies dioksido absorbavimą sausumos ekosistemose, yra šiuo metu peržiūrimas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841²⁵. Peržiūros tikslas – nustatyti iki 2030 m. Sąjungos pasiektiną grynojo absorbuoto kiekio tikslą – 310 mln. CO₂ ekvivalento tonų, taip pat atitinkamus tikslus nustatyti kiekvienai valstybei narei;
- (4) Sąjungos sertifikavimo sistema padės Sąjungoje plėtoti anglies dioksido absorbavimo veiklą, kuri duoda akivaizdžią grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą ir kartu padeda išvengti ekologinio manipuliavimo. Sekvestruojamojo ūkininkavimo atveju tokia sertifikavimo sistema taip pat turėtų skatinti vykdyti anglies dioksido absorbavimo veiklą, duodančią papildomos naudos biologinei įvairovei; tai padės pasiekti Sąjungos teisės aktuose dėl gamtos atkūrimo nustatytus gamtos atkūrimo tikslus. Sąjungos sertifikavimo sistema padės siekti tarptautiniuose susitarimuose ir Sąjungos teisės aktuose nustatytą Sąjungos klimato kaitos švelninimo tikslų;
- (5) siekiant remti veiklos vykdytojus, pageidaujančius papildomomis pastangomis tvariai intensyvinti anglies dioksido absorbavimą, Sąjungos sertifikavimo sistemoje turėtų būti atsižvelgiama į įvairias anglies dioksido absorbavimo veiklos rūšis, jos ypatumus ir susijusį poveikį aplinkai. Todėl šiame reglamente turėtų būti pateiktos aiškios terminų „anglies dioksido absorbavimas“, „anglies dioksido absorbavimo veikla“ ir kitų Sąjungos sertifikavimo sistemos elementų apibrėžtys;
- (6) šiame reglamente turėtų būti nustatyti reikalavimai, kuriuos tenkinantis absorbuotas anglies dioksido kiekis turėtų būti sertifikuojamas pagal Sąjungos sertifikavimo sistemą. Šiais tikslais absorbuoti anglies dioksido kiekiai turėtų būti tiksliai ir patikimai kiekybiškai vertinami; ir jie turėtų būti gauti vykdant tik tokią anglies dioksido absorbavimo veiklą, kuri duoda grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą, yra papildomojo pobūdžio, ja siekiama užtikrinti ilgalaikį anglies dioksido saugojimą ir ji turi neutralų poveikį tvarumo tikslams arba duoda papildomą naudą jų siekiant. Be to, siekiant užtikrinti sertifikavimo proceso pagrįstumą ir patikimumą, absorbuotam anglies dioksido kiekiui turėtų būti taikomas reikalavimas dėl trečiosios šalies atliekamo nepriklausomo audito. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva

---

²⁴ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

²⁵ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

2003/87/EB²⁶ nustatytais privalomomis Sąjungos anglies dioksido apmokestinimo taisyklėmis reglamentuojami vykdant veiklą, kuriai taikoma ta direktyva, išmetami teršalai. Šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis Direktyvai 2003/87/EB, išskyrus atvejus, kai sertifikuojami absorbuoti iš tvarios biomasės išsiskyrę išmetamieji teršalai, kurių faktorius pagal tos direktyvos IV priedą yra lygus nuliui;

- (7) anglies dioksido absorbavimo veikla turėtų duoti grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą, kuri laikoma įrodymu, kad ta veikla daro teigiamą poveikį klimatui. Grynoji anglies dioksido absorbavimo nauda turėtų būti apskaičiuojama dviem etapais. Pirma, veiklos vykdytojai turėtų kiekybiškai nustatyti dėl vykdomos anglies dioksido absorbavimo veiklos papildomai absorbuotą anglies dioksido kiekį, palyginti su baziniu kiekiu. Pirmenybė turėtų būti teikiama standartizuotam baziniam kiekiui, atspindinčiam standartinių palyginamos veiklos veiksmingumą panašiomis socialinėmis, ekonominėmis, aplinkos ir technologinėmis aplinkybėmis ir panašiose geografinėse vietovėse, nes taip užtikrinamas objektyvumas, kuomet labiau sumažinamos atitikties užtikrinimo ir kitos administracinės išlaidos, taip pat užtikrinamas teigiamas pradininkų, kurie jau vykdo anglies dioksido absorbavimo veiklą, pripažinimas. Sekvestruojamojo ūkininkavimo atvejais turėtų būti skatinama naudoti turimas skaitmenines technologijas, įskaitant elektronines duomenų bazines ir geografines informacines sistemas, tolimąjį stebėjimą, dirbtinį intelektą ir mašininį mokymąsi, taip pat elektroninius žemėlapius; tai padėtų sumažinti bazinių kiekių nustatymo ir anglies dioksido absorbavimo veiklos stebėsenos išlaidas. Tačiau tais atvejais, kai nustatyti tokio standartizuoto bazinio kiekio neįmanoma, gali būti naudojamas su konkrečiu projektu susijęs bazinis kiekis, pagrįstas individualiu veiklos vykdytojo veiksmingumu. Siekiant atsižvelgti į socialinius, ekonominius, aplinkos ir technologinius pokyčius, taip pat paskatinti ilgainiui siekti platesnio užmojo tikslų pagal Paryžiaus susitarimą, baziniai kiekiai turėtų būti periodiškai atnaujinami;
- (8) antrajame grynosios anglies dioksido absorbavimo naudos kiekybinio vertinimo etape reikėtų atimti padidėjusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susijusį su anglies dioksido absorbavimo veiklos vykdymu. Atitinkamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, į kurį reikėtų atsižvelgti, apima tiesiogiai išmetamą teršalų kiekį, pavyzdžiui, kiekį, išmetamą naudojant daugiau trąšų, kuro ar energijos, arba netiesiogiai išmetamą teršalų kiekį, pavyzdžiui, dėl žemės naudojimo paskirties keitimo, kai dėl žemės ūkio gamybos perkėlimo kyla pavojus apsirūpinimo maistu saugumui. Kiekybiškai vertinant grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą, į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą dėl vykdomos anglies dioksido absorbavimo veiklos neturėtų būti atsižvelgiama – jis turėtų būti laikomas papildoma nauda siekiant tvarumo tikslo švelninti klimato kaitą; sertifikuotose registruojamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas (kaip ir kita papildoma su tvarumu susijusi nauda) gali padidinti sertifikuotų absorbuotų anglies dioksido kiekių vertę;
- (9) anglies dioksido absorbavimo veikla duoda grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą, kai bazinį kiekį viršijantis absorbuotas anglies dioksido kiekis nusveria dėl anglies dioksido absorbavimo veiklos vykdymo padidėjusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Pavyzdžiui, vykdant veiklą, kuria užtikrinamas nuolatinis anglies dioksido saugojimas jį įleidžiant po žeme, toks nuolatos saugomas anglies

²⁶ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

dioksido kiekis turėtų viršyti su energija susijusį pramoninio proceso metu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tais atvejais, kai vykdoma sekvestruojamojo ūkininkavimo veikla, vykdamas miško įveisimo veiklą surinkto anglies dioksido kiekis arba dėl vykdomos durpynų drėgnumo atkūrimo veiklos dirvožemyje sukaupto anglies dioksido kiekis turėtų viršyti teršalų kiekį, išmetamą eksploatuojant anglies dioksido absorbavimo veiklai vykdyti skirtą techniką, arba su žemės naudojimo keitimu susijusį teršalų kiekį, kuris gali netiesiogiai išsiskirti dėl anglies dioksido nutekėjimo;

- (10) kiekybinis absorbuoto anglies dioksido kiekio vertinimas turėtų būti atliekamas tinkamai, tiksliai, išsamiai, nuosekliai ir palyginamai. Siekiant sumažinti iš atmosferos absorbuoto anglies dioksido kiekio pervertinimo riziką, reikėtų tinkamai pranešti apie kiekybinio vertinimo neapibrėžtį ir į ją atsižvelgti. Kiekybinis anglies dioksido kiekio, absorbuoto vykdamas sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklą, vertinimas turėtų būti atliekamas labai tiksliai, kad būtų užtikrinta aukščiausia kokybė ir kuo labiau sumažinta neapibrėžtis. Be to, siekiant skatinti Sąjungos klimato ir biologinės įvairovės tikslų sinergiją, turi būti reikalaujama vykdyti efektyvesnę žemės paviršiaus stebėseną, nes tai padės apsaugoti ir padidinti gamtinio anglies dioksido absorbavimo veiklos ilgalaikiškumą visoje Sąjungoje. Palydovinė ir vietoje vykdoma išmetamo ir absorbuojamo kiekio stebėseną ir ataskaitų teikimas turi tiksliai atspindėti tuos principus, be to, turi būti kuo tinkamiau naudojamos pažangios technologijos, kurios yra prieinamos pagal Sąjungos programas (pavyzdžiui, programą „Copernicus“), visapusiškai pasinaudojant jau esamomis priemonėmis, taip pat turi būti užtikrintas suderinamumas su nacionalinėmis šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitomis;
- (11) siekiant užtikrinti, kad pagal Sąjungos sertifikavimo sistemą būtų taikomos paskatos vykdyti anglies dioksido absorbavimo veiklą, kurios aprėptis viršytų įprastą praktiką, anglies dioksido absorbavimo veikla turėtų būti papildomojo pobūdžio. Todėl ši veikla turėtų viršyti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, t. y. veiklos vykdytojai turėtų vykdyti veiklą, kuri jiems dar nėra nustatyta taikytinuose teisės aktuose. Be to, anglies dioksido absorbavimo veikla turėtų būti vykdoma dėl sertifikavimo daromo skatinamojo poveikio. Toks poveikis atsiranda, kai sertifikavimo sukurta paskata, atsiradusi dėl galimų pajamų, padeda pakeisti veiklos vykdytojų elgesį taip, kad jie imasi papildomos anglies dioksido absorbavimo veiklos, kuria absorbuojamas papildomas anglies dioksido kiekis;
- (12) standartizuotas bazinis kiekis turėtų atspindėti teisės aktais nustatytas ir rinkos sąlygas, kuriomis vykdoma anglies dioksido absorbavimo veikla. Jei reikalavimas vykdyti anglies dioksido absorbavimo veiklą yra nustatytas veiklos vykdytojams taikytinuose teisės aktuose arba tai veiklai vykdyti paskatos nėra būtinos, minėtos veiklos veiksmingumą atspindės bazinis kiekis. Dėl šios priežasties turėtų būti laikoma, kad anglies dioksido absorbavimo veikla, kurią vykdamas absorbuojamas minėtą bazinį kiekį viršijantis anglies dioksido kiekis, yra papildoma. Taigi standartizuoto bazinio kiekio naudojimas turėtų padėti veiklos vykdytojams paprasčiau įrodyti papildomumą. Todėl tai turėtų padėti sumažinti sertifikavimo proceso administracinę našą, o tai yra ypač svarbu smulkiesiems žemės valdytojams;
- (13) atmosferos ir biogeninis anglies dioksidas, kuris surenkamas ir saugomas vykdamas anglies dioksido absorbavimo veiklą, dėl gamtinių arba antropogeninių priežasčių gali vėl patekti į atmosferą (pavyzdžiui, dėl anglies dioksido grįžos). Todėl veiklos vykdytojai turėtų imtis visų atitinkamų prevencinių priemonių tai rizikai sumažinti ir tinkamai stebėti, kad anglies dioksidas ir toliau būtų saugomas atitinkamai anglies dioksido absorbavimo veiklai nustatytu stebėsenos laikotarpiu. Sertifikuoto absorbuoto

anglies dioksido kiekio galiojimas turėtų priklausyti nuo numatomos saugojimo trukmės ir skirtingos su atitinkama anglies dioksido absorbcavimo veikla susijusios grįžos rizikos. Veikla, kurią vykdant anglies dioksidas saugomas geologinėse formacijose, suteikia pakankamai garantijų dėl sukaupto anglies dioksido nuolatinio saugojimo kelis šimtmečius ir gali būti laikoma ilgalaikiu anglies dioksido saugojimu. Vykdamas sekvestruojamąjį ūkininkavimą arba anglies dioksidą saugant produktuose kyla didesnė su tyčinio arba netyčinio anglies dioksido išleidimo į atmosferą rizika. Siekiant atsižvelgti į šią riziką, sertifikuoto absorbuoto anglies dioksido kiekio, kuris gautas vykdamas sekvestruojamojo ūkininkavimo ir anglies dioksido saugojimo produktuose veiklą, galiojimas turėtų turėti pabaigos datą, sutampančią su atitinkamo stebėsenos laikotarpio pabaiga. Po tos datos anglies dioksidas turėtų būti laikomas išleistu į atmosferą, nebent ekonominės veiklos vykdytojas, vykdydamas nepertraukiamą stebėseną, įrodytų anglies dioksido saugojimo veiklos tęstinumą;

- (14) be priemonių, skirtų anglies dioksido išmetimo į atmosferą rizikai stebėsenos laikotarpiu kuo labiau sumažinti, turėtų būti įdiegti anglies dioksido grįžos problemai spręsti būtini atitinkami atsakomybės mechanizmai. Tokie mechanizmai galėtų apimti, pavyzdžiui, anglies dioksido absorbcavimo vienetų diskontavimą, kolektyvinius rezervas arba anglies dioksido absorbcavimo vienetų sąskaitas ir išankstinio draudimo mechanizmus. Kadangi atsakomybės už geologinį saugojimą ir CO₂ nutekėjimą mechanizmai ir atitinkamos taisomosios priemonės jau nustatyti Direktyvoje 2003/87/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/31/EB²⁷, tie atsakomybės mechanizmai ir taisomosios priemonės turėtų būti taikomi siekiant išvengti dvigubo reguliavimo;
- (15) anglies dioksido absorbcavimo veikla turi didelį potencialą padėti atrasti su tvarumu susijusius visapusiškai naudingus sprendinius, nors ir negalima atmesti galimybės, kad teks ieškoti kompromisų. Todėl tikslinga nustatyti būtinuosius tvarumo reikalavimus siekiant užtikrinti, kad anglies dioksido absorbcavimo veikla darytų neutralų poveikį arba duotų papildomos naudos siekiant tvarumo tikslų – klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo, tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos ir taršos prevencijos bei kontrolės. Tie tvarumo reikalavimai atitinkamais atvejais ir atsižvelgiant į vietos sąlygas turėtų būti grindžiami Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2021/2139²⁸ nustatytais techninės analizės kriterijais, susijusiais su reikšmingos žalos nedarymu vykdamas miškininkystės veiklą ir požeminio nuolatinio geologinio CO₂ saugojimo veiklą, ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001²⁹ 29 straipsnyje nustatytais miškų ir žemės ūkio biomasės žaliavų tvarumo kriterijais. Praktika (pavyzdžiui, vienaarūšiai miškai), kuri daro žalingą poveikį biologinei įvairovei, neturėtų būti sertifikuojama;

²⁷ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

²⁸ 2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams (OL L 442, 2021 12 9, p. 1).

²⁹ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

- (16) ūkininkavimo praktika, kurią taikant CO₂ absorbuojamas iš atmosferos, padeda siekti neutralaus poveikio klimatui tikslo ir už ją turėtų būti atlyginama pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) arba pagal kitas viešąsias ar privačiąsias iniciatyvas. Konkrečiai, šiame reglamente turėtų būti atsižvelgiama į ūkininkavimo praktiką, nurodytą Komunikate dėl tvarių anglies ciklų³⁰;
- (17) veiklos vykdytojai arba veiklos vykdytojų grupės gali pranešti apie papildomą naudą, kuria prisidedama prie tvarumo tikslų ir kuria viršijami būtinieji tvarumo reikalavimai. Šiuo tikslu jų ataskaitos turėtų atitikti Komisijos parengtas sertifikavimo metodikas, pritaikytas įvairiai anglies dioksido absorbavimo veiklai. Sertifikavimo metodikos turėtų, kiek įmanoma, skatinti kurti papildomą naudą biologinei įvairovei, kuri viršytų būtinuosius tvarumo reikalavimus. Ši papildoma nauda suteiks daugiau ekonominės vertės sertifikuotam absorbuotam anglies dioksido kiekiui ir padidins veiklos vykdytojų pajamas. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, tikslinga, kad Komisija pirmenybę teiktų sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklai, kuri duoda didelę papildomą naudą biologinei įvairovei, specialiai pritaiktų sertifikavimo metodikų rengimui;
- (18) tikslinga parengti išsamias įvairios anglies dioksido absorbavimo veiklos sertifikavimo metodikas, kad būtų galima standartizuotai, patikrinamai ir palyginamai taikyti šiame reglamente nustatytus kokybės kriterijus. Tomis metodikomis turėtų būti užtikrintas patikimas ir skaidrus gryniosios anglies dioksido absorbavimo naudos, gaunamos vykdant anglies dioksido absorbavimo veiklą, sertifikavimas, kartu išvengiant neproporcingos administracinės naštos veiklos vykdytojams ar veiklos vykdytojų grupėms, visų pirma smulkiesiems ūkininkams ir miškų savininkams. Šiuo tikslu Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai papildyti šį reglamentą priimant deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios įvairios anglies dioksido absorbavimo veiklos sertifikavimo metodikos. Tos metodikos turėtų būti rengiamos glaudžiai konsultuojantis su Anglies dioksido absorbavimo ekspertų grupe ir visais kitais suinteresuotaisiais subjektais. Jos turi būti grindžiamos geriausiais turimais moksliniais įrodymais, esamomis viešosiomis ir privačiosiomis anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo schemomis ir metodikomis, be to, jas rengiant turi būti atsižvelgiama į visus atitinkamus nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis priimtus standartus ir taisykles;
- (19) siekiant užtikrinti sertifikavimo proceso patikimumą, anglies dioksido absorbavimo veiklai turėtų būti taikomas nepriklausomas trečiosios šalies atliekamas auditas. Visų pirma, prieš pradėdant vykdyti anglies dioksido absorbavimo veiklą turėtų būti atliekamas pradinis sertifikavimo auditas, kurio metu tikrinama tos veiklos atitiktis šiame reglamente nustatytiems kokybės kriterijams ir, be kita ko, teisingai kiekybiškai vertinama grynoji anglies dioksido absorbavimo nauda. Anglies dioksido absorbavimo veiklai taip pat turėtų būti taikomi periodiniai pakartotinio sertifikavimo audita, siekiant patikrinti, ar absorbuotas anglies dioksido kiekis atitinka reikalavimus. Šiuo tikslu Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma anglies dioksido absorbavimo veiklos aprašymo ir sertifikavimo bei audito ataskaitų struktūra, techniniai duomenys bei būtinausia informacija;
- (20) siekiant ekonomiškai efektyviai įgyvendinti klimato kaitos švelninimo veiksmus ir užtikrinti žemės valdytojų dalyvavimą sekvestruojamojo ūkininkavimo veikloje, labai svarbu jiems suteikti daugiau žinių ir geresnes priemones bei metodus, kuriuos taikant būtų galima geriau įvertinti ir optimizuoti anglies dioksido absorbavimą. Tai ypač

³⁰ Komisijos komunikatas „Tvarūs anglies ciklai“, COM (2021) 800.

svarbu Sąjungos smulkiesiems ūkininkams arba miškų savininkams, kuriems dažnai trūksta praktinės patirties ir ekspertinių žinių, kurie būtini norint vykdyti anglies dioksido absorbuojimo veiklą ir laikytis reikiamų kokybės kriterijų bei taikyti susijusias sertifikavimo metodikas. Todėl tikslinga reikalauti, kad gamintojų organizacijos sudarytų palankesnes sąlygas teikti atitinkamas konsultavimo paslaugas, teikdamos savo nariams technines konsultacijas. Konsultavimo paslaugų teikimas, keitimasis žiniomis, mokymas, informavimo veikla arba kartu su ūkininkais ir miškininkais įgyvendinami interaktyvūs inovacijų projektai gali būti finansiškai remiami pagal bendrą žemės ūkio politiką ir nacionalinėmis valstybės pagalbos lėšomis;

- (21) tikslinga, kad anglies dioksido absorbuojimo sertifikatais būtų grindžiami įvairūs galutiniai naudojimo būdai, pavyzdžiui, nacionalinių ir įmonių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų rengimas, be kita ko, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/841³¹, su klimatu susijusių ir kitų įmonių ekologiškumo teiginių (įskaitant teiginius apie biologinę įvairovę) įrodymai arba patikrintų anglies dioksido absorbuojimo vienetų mainai savanoriškose anglies dioksido kompensavimo rinkose. Šiuo tikslu sertifikate turėtų būti pateikta tiksli ir skaidri informacija apie anglies dioksido absorbuojimo veiklą, įskaitant bendrą absorbuotą kiekį ir grynąją anglies dioksido absorbuojimo naudą, atitinkančią šiame reglamente nustatytus kokybės kriterijus. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų papildomai patikslintas arba iš dalies pakeistas II priedas, kuriame nurodyta sertifikatuose pateiktina būtiniausia informacija;
- (22) siekiant užtikrinti tikslų, patikimą ir skaidrų tikrinimą, už anglies dioksido absorbuojimo veiklos sertifikavimą atsakingos sertifikavimo įstaigos turėtų turėti reikiamą kompetenciją ir įgūdžius ir turėtų būti akredituotos nacionalinių akreditacijos institucijų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008³². Siekiant išvengti galimų interesų konfliktų, sertifikavimo įstaigos taip pat turėtų būti visiškai nepriklausomos nuo veiklos vykdytojo, vykdančio sertifikuotiną anglies dioksido absorbuojimo veiklą. Be to, prie tinkamo sertifikavimo proceso įgyvendinimo turėtų prisidėti valstybės narės: jos turėtų prižiūrėti sertifikavimo įstaigų, kurias akreditavo nacionalinės akreditacijos institucijos, veikimą ir sertifikavimo schemų valdytojams pranešti apie nustatytus susijusius neatitikties atvejus;
- (23) veiklos vykdytojai turėtų naudotis sertifikavimo schemomis, kad įrodytų atitiktį šiam reglamentui. Todėl sertifikavimo schemas turėtų būti grindžiamos patikimomis ir skaidriomis taisyklėmis ir procedūromis ir jomis turėtų būti užtikrintas kilmės tikslumas, patikimumas, vientisumas ir neiginčiamumas, taip pat apsauga nuo sukčiavimo, susijusio su veiklos vykdytojų pateikiama informacija ir duomenimis. Jomis taip pat turėtų būti užtikrinta teisinga patikrintų anglies dioksido absorbuojimo vienetų apskaita, kurią tvarkant visų pirma būtų išvengta dvigubos apskaitos. Šiuo tikslu Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, į kuriuos įtraukiami tinkami patikimumo, skaidrumo, apskaitos ir nepriklausomo audito

³¹ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

³² 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

standartai, taikytini pagal sertifikavimo schemas, kad būtų užtikrintas būtinas teisinis tikrumas, susijęs su veiklos vykdytojams ir sertifikavimo schemoms taikomomis taisyklėmis. Siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų sertifikavimo procesą, tomis techninėmis suderintomis sertifikavimo taisyklėmis taip pat turėtų būti siekiama sumažinti nereikalingą administracinę naštą veiklos vykdytojams arba veiklos vykdytojų grupėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), įskaitant smulkiuosius ūkininkus ir miškininkus;

- (24) siekiant užtikrinti patikimą ir suderintą sertifikavimo kontrolę, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė priimti sprendimus, kuriais pripažįstamos sertifikavimo schemas, atitinkančios šiame reglamente nustatytus reikalavimus, įskaitant techninės kompetencijos, patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito reikalavimus. Tokie sprendimai dėl pripažinimo turėtų būti riboto galiojimo. Šiuo tikslu Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus dėl Sąjungos sertifikavimo schemų pripažinimo turinio ir procesų;
- (25) atitinkamais atvejais ir toliau taikomos Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais³³ (toliau – Orhuso konvencija) nuostatos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, visų pirma nuostatos dėl visuomenės dalyvavimo ir teisės kreiptis į teismus;
- (26) sertifikavimo schemų valdytojai turėtų sukurti ir tvarkyti sąveikius viešuosius registrus, kurie padėtų užtikrinti anglies dioksido absorbavimo sertifikatų skaidrumą ir visišką atsekamumą ir išvengti sukčiavimo bei dvigubos apskaitos rizikos. Sukčiavimo atvejų gali pasitaikyti, jei dėl tos pačios anglies dioksido absorbavimo veiklos išduodamas daugiau nei vienas sertifikatas, nes ta veikla užregistruota pagal dvi skirtingas sertifikavimo schemas arba du kartus pagal tą pačią schemą. Sukčiavimo atvejų taip pat gali pasitaikyti, kai tas pats sertifikatas naudojamas kelis kartus tam pačiam teiginiui, grindžiamam anglies dioksido absorbavimo veikla arba anglies dioksido absorbavimo vienetu, pateikti. Registruose turėtų būti saugomi dokumentai, parengti vykdant anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo procesą, įskaitant sertifikavimo audito ir pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitų santraukas, sertifikatus ir atnaujintus sertifikatus, ir jie turėtų būti viešai prieinami elektronine forma. Registruose taip pat turėtų būti registruojami Sąjungos kokybės kriterijus atitinkantys sertifikuoti anglies dioksido absorbavimo vienetai. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas bendrojoje rinkoje, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo taisykles, kuriomis nustatomi tų registrų veikimo ir sąveikumo standartai ir techninės taisyklės;
- (27) sertifikavimo schemoms tenka svarbus vaidmuo pateikiant įrodymus, kad laikomasi anglies dioksido absorbavimo kokybės kriterijų. Todėl Komisija turėtų reikalauti, kad sertifikavimo schemų valdytojai reguliariai teiktų ataskaitas apie savo veiklą. Siekiant padidinti skaidrumą ir pagerinti Komisijos vykdomą priežiūrą, tokių ataskaitų tekstas turėtų būti viešai skelbiamas visas arba, kai tinkama, suvestinė jo redakcija. Be to, Komisija tokiose ataskaitose pateikta reikiama informacija galėtų pasinaudoti rengdama sertifikavimo schemų veikimo ataskaitas, siekdama nustatyti geriausią

---

³³ 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimas 2005/370/EB dėl Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 124, 2005 5 17, p. 1).

praktiką ir prireikus pateikti pasiūlymą dėl tolesnio tokios geriausios praktikos skatinimo. Siekiant užtikrinti, kad teikiamos ataskaitos būtų palyginamos ir nuoseklios, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi sertifikavimo schemų valdytojų rengiamų ataskaitų turinio ir formos techniniai duomenys;

- (28) kad veiklos vykdytojai šiame reglamente nustatytus kokybės kriterijus galėtų taikyti standartizuotai ir ekonomiškai efektyviai, kartu atsižvelgdami į konkrečias skirtingos anglies dioksido absorbcijos veiklos charakteristikas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant išsamias įvairių rūšių anglies dioksido absorbcijos veiklos sertifikavimo metodikas. Komisija taip pat turėtų turėti galimybę iš dalies pakeisti II priedą, kuriame nurodyta sertifikatuose pateiktina būtinausia informacija. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros³⁴ nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (29) Komisijai suteikiamais įgyvendinimo įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³⁵. Kad Komisija galėtų naudotis šiame reglamente nustatytais įgyvendinimo įgaliojimais, jai vykdyti užduotis pagal šį reglamentą turėtų padėti Klimato kaitos komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999³⁶ 44 straipsnio 3 dalį;
- (30) Komisija turėtų peržiūrėti šio reglamento įgyvendinimą praėjus trejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, o pasibaigus tam laikotarpiui – ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo bendros pažangos įvertinimo, dėl kurio susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį. Atliekant tas peržiūras turėtų būti atsižvelgiama į atitinkamus pokyčius, susijusius su Sąjungos teisės aktais, technologijų ir mokslo pažanga, anglies dioksido absorbcijos ir aprūpinimo maistu rinkos pokyčiais, įskaitant maisto prieinamumą ir įperkamumą, ir jos turėtų būti grindžiamos pagal Paryžiaus susitarimą atliekamo bendros pažangos įvertinimo rezultatais;
- (31) šio reglamento tikslų, t. y. skatinti diegti aukštos kokybės kriterijus atitinkančią anglies dioksido absorbcijos praktiką ir kartu kuo labiau sumažinti ekologinio manipuliavimo riziką, valstybės narės vienos negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Todėl,

³⁴ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

³⁵ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

³⁶ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 skyrius **BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šio reglamento tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas veiklos vykdytojams ar veiklos vykdytojų grupėms diegti anglies dioksido absorbavimo praktiką. Tuo tikslu šiuo reglamentu nustatoma savanoriška Sąjungos anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistema, nustatant:
  - a) Sąjungoje vykdomos anglies dioksido absorbavimo veiklos kokybės kriterijus;
  - b) absorbuoto anglies dioksido kiekio tikrinimo ir sertifikavimo taisykles;
  - c) sertifikavimo schemų veikimo ir Komisijos atliekamo jų pripažinimo taisykles.
2. Ši savanoriška Sąjungos anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistema netaikoma į Direktyvos 2003/87/EB taikymo sritį patenkančioms išmetamosioms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, išskyrus atvejus, kai saugojamas iš tvario biomasės išsiskiriantis anglies dioksidas, kurio faktorius pagal tos direktyvos IV priedą yra lygus nuliui.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
  - a) anglies dioksido absorbavimas – iš atmosferos surinkto arba biogeninio anglies dioksido saugojimas geologiniuose anglies dioksido kaupikliuose, biogeniniuose anglies dioksido kaupikliuose, ilgaamžiuose produktuose ir medžiagose bei jūros aplinkoje arba iš biogeninio anglies dioksido kaupiklio į atmosferą išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimas;
  - b) anglies dioksido absorbavimo veikla – viena ar kelios veiklos vykdytojo vykdomos praktikos ar procesai, dėl kurių užtikrinamas nuolatinis anglies dioksido saugojimas, biogeniniame anglies dioksido kaupiklyje efektyviau surenkamas anglies dioksidas, mažinamas anglies dioksido išsiskyrimas iš biogeninio anglies dioksido kaupiklio į atmosferą arba iš atmosferos surinktas ar biogeninis anglies dioksidas kaupiami ilgaamžiuose produktuose arba medžiagose;
  - c) biogeninis anglies dioksido kaupiklis – antžeminė ir požeminė biomasė, miško paklotė, negyva mediena ir dirvožemio organinė anglis, nurodytos Reglamento (ES) 2018/841 I priedo B dalies a–e punktuose;
  - d) veiklos vykdytojas – juridinis arba fizinis asmuo, kuris vykdo ar kontroliuoja anglies dioksido absorbavimo veiklą arba kuriam yra suteikti ekonominiai įgaliojimai spręsti su techniniu veiklos vykdymu susijusius klausimus;

- e) veiklos vykdytojų grupė – juridinis asmuo, atstovaujantis daugiau nei vienam veiklos vykdytojui ir privalantis užtikrinti, kad tie veiklos vykdytojai laikytųsi šio reglamento;
- f) stebėsenos laikotarpis – laikotarpis, kurio trukmė nustatoma atsižvelgiant į anglies dioksido absorbavimo veiklos rūšį ir kuriuo veiklos vykdytojas vykdo anglies dioksido saugojimo stebėseną;
- g) nuolatinis anglies dioksido saugojimas – anglies dioksido absorbavimo veikla, kuri įprastomis sąlygomis ir taikant tinkamą valdymo praktiką padeda kelis šimtmečius saugoti iš atmosferos surinktą arba biogeninį anglies dioksidą; prie jos, be kita ko, priskiriama bioenergijos gamyba surenkant ir saugant anglies dioksidą, taip pat tiesioginis anglies dioksido surinkimas iš oro ir saugojimas;
- h) sekvestruojamasis ūkininkavimas – su žemėtvarka susijusi anglies dioksido absorbavimo veikla, dėl kurios gyvojoje biomasėje, negyvoje organinėse medžiagose ir dirvožemyje efektyviau saugomas anglies dioksidas, surenkant daugiau anglies dioksido ir (arba) mažinant į atmosferą išmetamą anglies dioksido kiekį;
- i) anglies dioksido saugojimas produktuose – anglies dioksido absorbavimo veikla, kurią vykdančios atmosferos ir biogeninis anglies dioksidas saugomas ilgaamžiuose produktuose ar medžiagose;
- j) sertifikavimo įstaiga – nepriklausoma, akredituota arba pripažinta atitikties vertinimo įstaiga, su sertifikavimo schemos valdytoju sudariusi susitarimą atlikti sertifikavimo auditą ir išduoti sertifikatus;
- k) sertifikavimo schema – schema, kurią administruoja privačioji arba viešoji organizacija, prižiūrinti veiklos vykdytojų arba veiklos vykdytojų grupės atitikties šiam reglamentui sertifikavimą;
- l) sertifikavimo auditas – sertifikavimo įstaigos atliekamas auditas;
- m) pakartotinio sertifikavimo auditas – auditas, atliekamas atnaujinant sertifikavimo įstaigos išduotą sertifikatą;
- n) sertifikatas – sertifikavimo įstaigos išduotas atitikties pareiškimas, kuriuo patvirtinama, kad anglies dioksido absorbavimo veikla atitinka šį reglamentą;
- o) anglies dioksido absorbavimo vienetas – viena tona sertifikuotos grynosios anglies dioksido absorbavimo naudos, gautos vykdančios anglies dioksido absorbavimo veiklą ir užregistruotos sertifikavimo schemos valdytojo.

3 straipsnis

Atitiktis sertifikavimo reikalavimams

Absorbuotas anglies dioksido kiekis atitinka sertifikavimo pagal šį reglamentą reikalavimus, jeigu tenkina abi šias sąlygas:

- a) jis gautas vykdančios anglies dioksido absorbavimo veiklą, atitinkančią 4–7 straipsniuose nustatytus kokybės kriterijus;
- b) jis yra nepriklausomai patikrintas pagal 9 straipsnį.

2 skyrius KOKYBĖS KRITERIJAI

4 straipsnis

Kiekybinis vertinimas

1. Anglies dioksido absorbavimo veikla suteikia grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą, kuri kiekybiškai vertinama pagal šią formulę:

grynoji anglies dioksido absorbavimo nauda = $CR_{\text{bazinis kiekis}} - CR_{\text{bendras kiekis}} - \text{GHG}_{\text{padidėjimas}} > 0$

čia:

- a) $CR_{\text{bazinis kiekis}}$ yra bazinį kiekį atitinkantis absorbuotas anglies dioksido kiekis;
  - b) $CR_{\text{bendras kiekis}}$ yra vykdamą anglies dioksido absorbavimo veiklą absorbuotas bendras anglies dioksido kiekis;
  - c) $\text{GHG}_{\text{padidėjimas}}$ yra dėl vykdomos anglies dioksido absorbavimo veiklos tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (išskyrus ŠESD, išmetamas iš biogeninių anglies dioksido kaupiklių sekvestruojamojo ūkininkavimo atveju) kiekio padidėjimas.
2. Sekvestruojamojo ūkininkavimo atveju formulės dydžiai $CR_{\text{bazinis kiekis}}$ ir $CR_{\text{bendras kiekis}}$ pagal Reglamente (ES) 2018/841 nustatytas apskaitos taisykles suprantami kaip grynasis absorbuotas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis arba išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.
  3. Kiekiai, minimi 1 dalies a, b ir c punktuose, nurodomi su minuso ženklu (–), jei tai yra grynasis absorbuotas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, arba su pluso ženklu (+), jei tai yra grynasis išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis; jie išreiškiami anglies dioksido ekvivalento tonomis.
  4. Kiekybinis absorbuoto anglies dioksido kiekio vertinimas atliekamas tinkamai, tiksliai, išsamiai, nuosekliai, palyginamai ir skaidriai.
  5. Bazinis kiekis turi atitikti standartinių panašios veiklos, vykdomos panašiomis socialinėmis, ekonominėmis, aplinkos ir technologinėmis aplinkybėmis, veiksmingumą anglies dioksido absorbavimo srityje ir atspindėti geografinį kontekstą.
  6. Nukrypstant nuo 5 dalies, tinkamai pagrįstais atvejais bazinis kiekis gali būti grindžiamas individualiu tos veiklos veiksmingumu anglies dioksido absorbavimo srityje.
  7. Bazinis kiekis periodiškai atnaujinamas.
  8. Kiekybiškai vertinant absorbuotą anglies dioksido kiekį, vadovaujantis pripažintais statistiniais metodais atsižvelgiama į neapibrėžtį.
  9. Kad padėtų kiekybiškai įvertinti absorbuotą anglies dioksido kiekį, gautą vykdamą sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklą, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė renka duomenis apie absorbuotą anglies dioksido kiekį ir išmetamą ŠESD kiekį tokiu būdu, kuris yra suderinamas su nacionaline šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaita pagal Reglamentą (ES) 2018/841 ir Reglamento (ES) 2018/1999 V priedo 3 dalį.

5 straipsnis

Papildomumas

1. Anglies dioksido absorbavimo veikla turi būti papildomojo pobūdžio. Tuo tikslu anglies dioksido absorbavimo veikla turi atitikti abu šiuos kriterijus:
  - a) viršyti Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais nustatytus reikalavimus;
  - b) būti vykdoma dėl sertifikavimo skatinamojo poveikio.
2. Jei bazinis kiekis nustatytas pagal 4 straipsnio 5 dalį, laikoma, kad atitiktis 1 dalyje nurodytam papildomumo kriterijui yra užtikrinta. Jeigu bazinis kiekis nustatytas pagal 4 straipsnio 6 dalį, atitiktis 1 dalies a ir b punktuose apibūdintam papildomumo kriterijui įrodoma atliekant konkrečius tyrimus.

6 straipsnis

Ilgalaikis saugojimas

1. Veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė turi įrodyti, kad anglies dioksido absorbavimo veikla siekiama užtikrinti ilgalaikį anglies dioksido saugojimą.
2. 1 dalies taikymo tikslais veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė turi atitikti abu šiuos kriterijus:
  - a) jie turi stebėti ir mažinti bet kokią saugomo anglies dioksido išsiskyrimo stebėsenos laikotarpiu riziką;
  - b) jiems turi būti taikomi atitinkami atsakomybės mechanizmai ir taip sprendžiamas saugomo anglies dioksido išsiskyrimo stebėsenos laikotarpiu klausimas.
3. Sekvestruojamojo ūkininkavimo ir anglies dioksido saugojimo produktuose atveju anglies dioksidas, sukauptas vykdant anglies dioksido absorbavimo veiklą, stebėsenos laikotarpio pabaigoje laikomas išsiskyrusiu į atmosferą.

7 straipsnis

Tvarumas

1. Anglies dioksido absorbavimo veikla turi turėti neutralų poveikį visiems toliau nurodytiems tvarumo tikslams arba duoti papildomą naudą jų siekiant:
  - a) klimato kaitos švelninimo, viršijant 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą;
  - b) prisitaikymo prie klimato kaitos,
  - c) tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos;
  - d) perėjimo prie žiedinės ekonomikos;
  - e) taršos prevencijos ir kontrolės;
  - f) biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo.
2. Taikant 1 dalį, anglies dioksido absorbavimo veikla turi atitikti būtinuosius tvarumo reikalavimus, nustatytus sertifikavimo metodikose, kurios bus apibūdintos pagal 8 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose.
3. Jei veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė praneša apie papildomą naudą, kuria prisidedama prie 1 dalyje nurodytų tvarumo tikslų ir kuri viršija 2 dalyje

nurodytus būtinuosius tvarumo reikalavimus, jie laikosi 8 straipsnyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose apibūdintų sertifikavimo metodikų. Sertifikavimo metodikomis kuo labiau skatinama kurti būtinuosius tvarumo reikalavimus viršijančią papildomą naudą, visų pirma siekiant 1 dalies f punkte nurodyto tikslo.

8 straipsnis

Sertifikavimo metodikos

1. Veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė taiko atitinkamas sertifikavimo metodikas, kad užtikrintų atitiktį 4–7 straipsniuose nustatytiems kriterijams.
2. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos 1 dalyje nurodytos techninės sertifikavimo metodikos, taikomos veiklai, susijusiai su nuolatinio anglies dioksido saugojimu, sekvestruojamuoju ūkininkavimu ir anglies dioksido saugojimu produktuose. Į tas sertifikavimo metodikas įtraukiami bent I priede nustatyti elementai.
3. Rengdama tuos deleguotuosius aktus, Komisija atsižvelgia į šiuos elementus:
  - a) tikslus užtikrinti absorbuoto anglies dioksido kiekio patvarumą ir pripažinti ekosistemų apsaugos ir atkūrimo svarbą;
  - b) tikslą kuo labiau sumažinti administracinę naštą veiklos vykdytojams, visų pirma smulkiesiems sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklos vykdytojams;
  - c) atitinkamą Sąjungos ir nacionalinę teisę;
  - d) atitinkamas Sąjungos ir tarptautines sertifikavimo metodikas ir standartus.

3 skyrius

SERTIFIKAVIMAS

9 straipsnis

Atitikties sertifikavimas

1. Norėdami pateikti paraišką dėl atitikties šiam reglamentui sertifikavimo, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė pateikia paraišką sertifikavimo schemos valdytojui. Priėmus tą paraišką, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė sertifikavimo įstaigai pateikia išsamų anglies dioksido absorbavimo veiklos aprašymą ir, be kita ko, nurodo sertifikavimo metodiką, taikomą vertinant atitiktį 4–7 straipsniams, numatomą bendrą absorbuoto anglies dioksido kiekį ir grynąją anglies dioksido absorbavimo naudą. Veiklos vykdytojų grupės taip pat nurodo, kaip teikiamos su anglies dioksido absorbavimo veikla susijusios konsultavimo paslaugos, visų pirma smulkiesiems sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklos vykdytojams.
2. Kad patikrintų pagal 1 dalį pateiktą informaciją ir patvirtintų anglies dioksido absorbavimo veiklos atitiktį 4–7 straipsniams, sertifikavimo įstaiga atlieka sertifikavimo auditą. Atlikusi tą sertifikavimo auditą, sertifikavimo įstaiga parengia sertifikavimo audito ataskaitą, kurioje pateikiama santrauka, ir išduoda sertifikatą, kuriame pateikiama bent II priede nurodyta informacija. Sertifikavimo schemos valdytojas tikrina sertifikavimo audito ataskaitą ir sertifikatą, o sertifikavimo audito ataskaitos santrauką ir sertifikatą viešai paskelbia 12 straipsnyje nurodytame registre.

3. Sertifikavimo įstaiga atlieka periodinius pakartotinio sertifikavimo auditus, kad pakartotinai patvirtintų anglies dioksido absorbuojimo veiklos atitiktį 4–7 straipsniams ir patikrintų gautą anglies dioksido absorbuojimo naudą. Atlikusi tą pakartotinio sertifikavimo auditą, sertifikavimo įstaiga parengia pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą, kurioje pateikiama santrauka, ir išduoda atnaujintą sertifikatą. Sertifikavimo schemas valdytojas pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitą ir atnaujintą sertifikatą patikrina, o pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitos santrauką, atnaujintą sertifikatą ir sertifikuotus anglies dioksido absorbuojimo vienetų paskelbia 12 straipsnyje nurodytame registre.
4. Veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė padeda sertifikavimo įstaigai atlikti sertifikavimo ir pakartotinio sertifikavimo auditus, visų pirma suteikia galimybę patekti į patalpas, kuriose vykdoma veikla, ir pateikia reikiamus duomenis bei dokumentus.
5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 1 dalyje nurodyto išsamaus anglies dioksido absorbuojimo veiklos aprašymo ir 2 bei 3 dalyse nurodytų sertifikavimo ir pakartotinio sertifikavimo audito ataskaitų struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10 straipsnis

Sertifikavimo įstaigos

1. Pagal sertifikavimo schemas paskirtas sertifikavimo įstaigas akredituoja nacionalinė akreditacijos institucija, laikydama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008³⁷ nustatytą reikalavimų.
2. Sertifikavimo įstaigos turi:
  - a) turėti kompetenciją atlikti 9 straipsnyje nurodytus sertifikavimo ir pakartotinio sertifikavimo auditus;
  - b) būti nepriklausomos nuo veiklos vykdytojų ar veiklos vykdytojų grupės ir vykdyti šiuo reglamentu reikalaujamą veiklą viešojo intereso labui.
3. Taikant 2 dalies b punktą, sertifikavimo įstaigos ar bet kuris jų struktūrinis vienetas neturi:
  - a) būti veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė, veiklos vykdytojo ar veiklos vykdytojų grupės savininkas arba jiems priklausyti nuosavybės teise;
  - b) su veiklos vykdytojais arba veiklos vykdytojų grupe palaikyti ryšių, kurie galėtų turėti įtakos jų nepriklausomumui ir nešališkumui.
4. Sertifikavimo įstaigų veiklą prižiūri valstybės narės. Nacionalinių kompetentingų institucijų prašymu sertifikavimo įstaigos pateikia visą jų veiklos priežiūros reikmėms būtiną svarbią informaciją, įskaitant 9 straipsnyje nurodyto audito datą, laiką ir vietą. Jei valstybės narės nustato neatitikties problemų, jos nedelsdamos apie tai informuoja sertifikavimo įstaigą ir atitinkamos sertifikavimo schemas valdytoją.

---

³⁷ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

4 skyrius

SERTIFIKAVIMO SCHEMOS

11 straipsnis

Sertifikavimo schemų veikimas

1. Kad įrodytų atitiktį šiam reglamentui, veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė naudoja Komisijos pagal 13 straipsnį pripažintą sertifikavimo schemą.
2. Sertifikavimo schemas taikomos laikantis patikimų ir skaidrių taisyklių bei procedūrų, visų pirma, susijusių su vidaus valdymu ir stebėseną, apeliacinių ir kitų skundų nagrinėjimu, konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis, skaidrumu ir informacijos skelbimu, sertifikavimo įstaigų skyrimu ir mokymu, neatitikties problemų sprendimu, registrų kūrimu ir tvarkymu.
3. Sertifikavimo schemų valdytojai tikrina, ar informacijai ir duomenims, kuriuos veiklos vykdytojas arba veiklos vykdytojų grupė pateikė atitikties sertifikavimo pagal 9 straipsnį reikmėms, taikytas nepriklausomas auditas ir ar atitikties sertifikavimas buvo atliktas tiksliai, patikimai ir ekonomiškai efektyviai.
4. Sertifikavimo schemų valdytojai bent kartą per metus skelbia paskirtų sertifikavimo įstaigų sąrašą, prie kiekvienos sertifikavimo įstaigos nurodydami, kuris subjektas ar nacionalinė valdžios institucija ją pripažino ir kuris subjektas ar nacionalinė valdžios institucija vykdo jos stebėseną.
5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 2, 3 ir 4 dalyse nurodyta struktūra, forma, techniniai duomenys ir procesas, taikomi visoms sertifikavimo schemoms. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

12 straipsnis

Registrai

1. Sertifikavimo schemas valdytojas sukuria ir tinkamai tvarko viešąjį registrą, kuriame viešai skelbiama su sertifikavimo procesu susijusi informacija, įskaitant sertifikatus ir atnaujintus sertifikatus, taip pat pagal 9 straipsnį sertifikuotų anglies dioksido absorbcijos vienetų kiekis. Tuose registruose naudojamos automatizuotos sistemos, įskaitant elektroninius šablonus, ir jie turi būti sąveikūs.
2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 1 dalyje nurodytų viešųjų registrų, taip pat anglies dioksido absorbcijos vienetų registravimo, laikymo ar naudojimo struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Sertifikavimo schemų pripažinimas

1. Veiklos vykdytojai arba veiklos vykdytojų grupė, siekdami įrodyti atitiktį šiam reglamentui, gali naudoti tik Komisijos sprendimu pripažintą sertifikavimo schemą. Toks sprendimas galioja ne ilgiau kaip 5 metus.

2. Valstybė narė praneša Komisijai apie paraišką pripažinti viešąją sertifikavimo schemą. Privačiosios sertifikavimo schemos teisinis atstovas praneša Komisijai apie paraišką pripažinti privačiąją sertifikavimo schemą.
3. Komisija gali panaikinti 1 dalimi grindžiamą sprendimą dėl sertifikavimo schemos pripažinimo, jei sertifikavimo schema neįgyvendinama 11 straipsnio 5 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatyti standartai ir taisyklės. Jei valstybė narė išreiškia susirūpinimą, kad sertifikavimo schema taikoma nesilaikant 11 straipsnio 5 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose nustatytų standartų ir taisyklių, kuriais grindžiami sprendimai pagal 1 dalį, Komisija apsvarsto šį klausimą ir imasi tinkamų veiksmų, pavyzdžiui, panaikina atitinkamą sprendimą.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 1 ir 2 dalyse nurodytų pranešimo ir pripažinimo procesų struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

14 straipsnis

Ataskaitų teikimo reikalavimai

1. Kiekvienos Komisijos pripažintos sertifikavimo schemos valdytojas pateikia Komisijai metinę savo veiklos ataskaitą, įskaitant visų sukčiavimo atvejų ir susijusių žalos ištaisymo priemonių aprašymą. Ataskaita pateikiama kasmet iki balandžio 30 d. už praėjusius kalendorinius metus. Reikalavimas pateikti ataskaitą taikomas tik sertifikavimo schemoms, kurios buvo taikomos bent 12 mėnesių.
2. Komisija viešai paskelbia visą tų ataskaitų tekstą arba, jei tai būtina neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumui išsaugoti, – apibendrintą informaciją.
3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma 1 dalyje nurodytų ataskaitų struktūra, forma ir techniniai duomenys. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5 skyrius

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis

II priedo pakeitimas

Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas II priedas, siekiant pritaikyti 9 straipsnyje nurodytuose sertifikatuose pateikiamos būtiniausios informacijos sąrašą.

16 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 8 ir 15 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [OL: įrašyti datą – šio reglamento įsigaliojimo datą].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 ir 15 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Pagal 8 ir 15 straipsnius priimti deleguotieji aktai įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsimas dviem mėnesiais.

17 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Klimato kaitos komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 44 straipsnio 1 dalies a punktą. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

18 straipsnis

Peržiūra

1. Visi šio reglamento aspektai nuolat peržiūrimi, atsižvelgiant į atitinkamus pokyčius, susijusius su Sąjungos teisės aktais, Jungtinių Tautų bendrąja klimato kaitos konvencija ir Paryžiaus susitarimu, taip pat į technologijų ir mokslo pažangą, anglies dioksido absorbcijos rinkos pokyčius ir Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumą.
2. Praėjus trejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, bet ne vėliau kaip iki 2028 m. pabaigos, o vėliau – per šešis mėnesius nuo kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, dėl kurio susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė
[...]

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė
[...]

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

Turinys

1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	22
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	22
1.2.	Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys).....	22
1.3.	Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:	22
1.4.	Tikslas (-ai)	22
1.4.1.	Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai).....	22
1.4.2.	Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)	22
1.4.3.	Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis	23
1.4.4.	Veiklos rezultatų rodikliai.....	23
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	23
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį	23
1.5.2.	Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.....	24
1.5.3.	Panašios patirties išvados.....	25
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis	25
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą.....	26
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis.....	26
1.7.	Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)	26
2.	VALDYMO PRIEMONĖS.....	28
2.1.	Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės.....	28
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os)	28
2.2.1.	Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas.....	28
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)	28
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą).....	28
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	28

3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	29
3.1.	Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)	29
3.2.	Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams.....	30
3.2.1.	Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka	30
3.2.2.	Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas	33
3.2.3.	Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka	34
3.2.4.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa	37
3.2.5.	Trečiųjų šalių įnašai	37
3.3.	Numatomas poveikis pajamoms	38

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Europos anglies dioksido sertifikavimo sistema

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Klimato kaita

3 Išlaidų kategorija. Gamtos išteklių ir aplinka 9 antraštinė dalis.

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai³⁸

esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis siūlomo reglamento dėl anglies dioksido absorbcavimo sertifikavimo tikslas – skatinti vykdyti aukštos kokybės kriterijus atitinkančią anglies dioksido absorbcavimo veiklą ir taip padėti siekti Europos klimato teisės akte nustatyto 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo ir Europos žaliojo kurso komunikate nustatytų kitų aplinkos tikslų.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Konkretūs siūlomo reglamento dėl anglies dioksido absorbcavimo sertifikavimo tikslai:

1. Nustatyti keturis kokybės kriterijus (jiems įvardyti vartojamas akronimas **QU.A.L.ITY**: kiekybinis vertinimas (angl. *QUantification*), papildomumas (angl. *Additionality*) ir baziniai kiekiai, ilgalaikis saugojimas (angl. *Long-term storage*) ir tvarumas (angl. *sustainabilITY*), kuriuos taikant bus nustatomi ir sertifikuojami aukštos kokybės kriterijus atitinkantys Europos Sąjungoje absorbuoti anglies dioksido kiekiai.

2. Parengti sertifikavimo metodikas, pritaikytas kiekvienai anglies dioksido absorbcavimo veiklos rūšiai, siekiant skatinti vienodą ir tinkamą QU.A.L.ITY kriterijų taikymą.

³⁸

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

3. Didinti visuomenės pasitikėjimą anglies dioksido absorbuojimu, užtikrinant sertifikavimo proceso, įskaitant Komisijos pripažintas sertifikavimo schemas ir viešuosius anglies dioksido absorbuojimo registrus, skaidrumą ir patikimumą.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Svarbiausias siūlomo reglamento priėmimo poveikis bus intensyvesnė anglies dioksido absorbuojimo veikla, kurią vykdant gaunamas aukštos kokybės kriterijus atitinkantis absorbuojamas anglies dioksido kiekis, taip prisidedant prie Sąjungos tikslo iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui. Siūlomas reglamentas daro poveikį ekonominės veiklos vykdytojams (pavyzdžiui, ūkininkams, miškininkams), tačiau taip pat pramonės įmonėms, kurios plėtos anglies dioksido absorbuojimo veiklą vietoje; privačioms organizacijoms ir valstybių narių institucijoms, kurios gali rengti privačias arba viešąsias sertifikavimo schemas, būtinas sertifikavimo procedūrai vykdyti ir kontroliuoti. Apskritai siūlomas reglamentas daro poveikį visiems Europos ir pasaulio piliečiams, nes klimato politika yra tarpvalstybinio pobūdžio viešoji gėrybė.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

#1 rodiklis: anglies dioksido absorbuojimo projektų, kuriuos vykdant gautas pagal ES sertifikavimo sistemą sertifikuotas ir aukštos kokybės kriterijus atitinkantis absorbuojamas anglies dioksido kiekis ir kurie taip padeda siekti 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo, skaičius.

#2 rodiklis: Komisijos parengtų išsamių anglies dioksido absorbuojimo veiklos sertifikavimo metodikų (visų pirma skirtų sekvestruojamojo ūkininkavimo veiklai) skaičius.

#3 rodiklis: Komisijos pripažintų sertifikavimo schemų, kurias veiklos vykdytojas naudoja siekdamas įrodyti atitiktį ES anglies dioksido absorbuojimo kokybės kriterijams, skaičius.

1.5. **Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

2021 m. ES savo klimato srities užmojus padidino Reglamentu (ES) 2021/1119 (Europos klimato teisės aktas). Šiame teisės akte nustatytas privalomas tikslas iki 2030 m. išmetamą grynąjį šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m., ir ne vėliau kaip 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. 2020 m. kovo mėn. Žiedinės ekonomikos veiksmų plane paskelbta, kad, siekdama aktyviau skatinti anglies dioksido absorbuojimą ir didinti anglies dioksido žiedišumą visapusiškai atsižvelgiant į biologinės įvairovės tikslus, Komisija sukurs anglies dioksido absorbuojimo sertifikavimo reglamentavimo sistemą. Šiuo pasiūlymu įgyvendinamas minėtasis politinis įsipareigojimas.

Pirminiu etapu (2024–2025 m.), įsigaliojus reglamentui (numatoma, kad jis įsigalios 2024 m.), glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama ekspertų grupe, Komisija parengs bent tris deleguotuosius aktus, kuriais bus nustatytos anglies dioksido absorbavimo veiklos, susijusios su nuolatiniu saugojimu, anglies dioksido saugojimu produktuose ir sekvestruojamuoju ūkininkavimu, sertifikavimo metodikos. Šias metodikas reikės reguliariai atnaujinti. Be to, kad galėtų patvirtinti atitinkamą komitetą, Komisija turės parengti du įgyvendinimo aktus, kuriais bus nustatytos sertifikavimo schemų veikimo ir Komisijos atliekamo jų vertinimo bei pripažinimo, taip pat viešųjų anglies dioksido absorbavimo registrų kūrimo ir veikimo taisyklės.

Plataus masto veiklos etapu (2025 m. ir vėliau): Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su suinteresuotosiomis šalimis ir atitinkamu reguliavimo komitetu, įvertins sertifikavimo schemas ir, priėmusi konkrečius Komisijos sprendimus, pripažins ES reguliavimo sistemą atitinkančias sertifikavimo schemas. Be to, Komisija turės parengti anglies dioksido absorbavimo politiką laikotarpiui po 2030 m.

- 1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Klimato kaita yra tarpvalstybinė problema. Jos poveikis yra pasaulinio masto ir nepriklauso nuo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo šaltinių vietos. Todėl tų uždavinių negalima išspręsti vien nacionaliniais ar vietos lygmens veiksmis, nes mažai tikėtina, kad individualūs veiksmi duos optimalių rezultatų. Veiksmingai papildyti ir sustiprinti nacionalinio ir vietos lygmenų veiksmus ir klimato politikos priemonės gali koordinuoti Europos lygmens veiksmi; ES veiksmi yra grindžiami subsidiarumo principu, laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 straipsnio.

Sprendžiant problemas, susijusias su anglies dioksido absorbavimo kokybės vertinimu, europinė sistema būtų tinkamesnė nei nacionalinės iniciatyvos. Tokia sistema padėtų sudaryti vienodas ir sąžiningas sąlygas anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo vidaus rinkoje, o kartu pagerėtų palyginamumas ir pasitikėjimas. Šios srities nacionalinių iniciatyvų įvairovė tik pagilintų problemą, o ne padėtų ją išspręsti.

Siūlomas reglamentas turės būti paremtas patikimomis ir skaidriomis sertifikavimo metodikomis. Taikant tas metodikas sekvestruojamojo ūkininkavimo srityje reikės formuoti ir toliau plėtoti požiūrį, kuriuo grindžiami šiuo metu galiojantys LULUCF teisės aktai. Jas taikant taip pat turi būti įmanoma susieti su žemėtvarka susijusias pasirinktis žemės ūkio ir LULUCF sektoriuje ir poveikį anglies dioksido sekvestracijai ir biologinės įvairovės apsaugai.

Šiuo metu EAA neturi pakankamai išteklių, kad padėtų atlikti darbą, susijusį su LULUCF išmetamųjų teršalų apskaitos stebėseną, kaip reikalaujama Reglamente (ES) 2018/841 (LULUCF reglamente) ir ES 2018/1999 (Valdymo reglamente).

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Nors siūlomu reglamentu nustatoma nauja aukštos kokybės kriterijus atitinkančio anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistema, jis grindžiamas toliau nurodyta esama ES lygmens patirtimi.

– Inovacijų fondo³⁹ lėšomis Komisija⁴⁰ parengė išsamias ES metodikas, kurias taikant kiekybiškai vertinamas su pramonine veikla (ji, be kita ko, apima anglies dioksido absorbcijos veiklą, pavyzdžiui, bioenergijos gamybos surenkant ir saugant anglies dioksidą ir tiesioginio anglies dioksido surinkimo iš oro ir saugojimo projektus) susijęs išvengtas ŠESD kiekis. Be to, Įgyvendinimo reglamente (ES) 2018/2066⁴¹ nustatytos išsamios išmetamo ŠESD kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal ATLPS taisyklės.

– Pagal ES Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą Komisija įgijo beveik 15 metų patirties, susijusios su bioenergijos tvarumo kriterijų sertifikavimu. Šie ES kriterijai taikomi pagal 15 Komisijos pripažintų viešųjų arba privačiųjų sertifikavimo schemų (savanoriškų schemų). Pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą Komisija neseniai priėmė įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos išsamios sertifikavimo įstaigų atliekamo sertifikavimo proceso, kuris kontroliuojamas pagal sertifikavimo schemas, taisyklės.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šis pasiūlymas yra Europos žaliojo kurso dalis. 2020 m. kovo mėn. Žiedinės ekonomikos veiksmų plane paskelbta, kad, siekdama aktyviau skatinti anglies dioksido absorbciją ir didinti anglies dioksido žiediskumą visapusiškai atsižvelgiant į biologinės įvairovės tikslus, Komisija sukurs anglies dioksido absorbcijos sertifikavimo reglamentavimo sistemą. Be to, bendras žaliojo kurso tikslas – suderinti Sąjungos teisės aktus su didesniais ES klimato ir biologinės įvairovės užmojais. Šiuo pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto papildomi pasiūlymai dėl klimato ir energetikos, pateikti 55 % tikslo priemonių rinkinyje, visų pirma LULUCF reglamente ir persvarstytoje Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje.

Taip pat esama glaudžių sąsajų su kitomis Komisijos iniciatyvomis, kuriomis siekiama didinti ES miškų atsparumą klimato kaitai, atkurti nualintą žemę ir ekosistemas, atkurti durpynų drėgnumą ir skatinti bioekonomiką, be kita ko, naudoti ilgaamžius iš nukirsto medžio pagamintus produktus, visiškai laikantis biologinei įvairovei puoselėti skirtų ekologijos principų:

- a) bendra žemės ūkio politika;
- b) 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija;
- c) strategija „Nuo ūkio iki stalo“ sąžiningai, sveikai ir aplinkai palankiai maisto sistemai plėtoti;
- d) ES miškų strategija;
- e) ES gamtos atkūrimo planu;
- f) ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija;

³⁹ Inovacijų fondas, https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

⁴⁰ Kvietimas teikti pasiūlymus „Annex C: Methodology for calculation of GHG emission avoidance“ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf

⁴¹ Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066; https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj

- g) tvaria Europos bioekonomika;
- h) Žiedinės ekonomikos veiksmų planu, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos;
- i) Nulinės taršos veiksmų planu;
- j) ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Atsižvelgdamas į dabartinius Komisijos personalo ir finansinius apribojimus, Klimato politikos GD išnaudojo savo vidinio perskirstymo galimybes ir, kiek galėjo, optimizavo savo išteklius, įdarbindamas sutartininkus ir panaudodamas turimus etatus, kad būtų pašalintas darbuotojų trūkumas. Tačiau net jei daugelis (labiau techninio pobūdžio, mokslinių) užduočių perduotos išorės rangovams, siekiant išlaikyti mūsų gebėjimą vykdyti savo įsipareigojimus ir įgyvendinti šiame pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl reglamento dėl anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo numatytas papildomas užduotis, labai svarbu turėti pakankamai darbuotojų.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

trukmė neribota

Įgyvendinimo pirminis laikotarpis – nuo 2024 m. vidurio iki 2025 m. pabaigos, vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁴²

- Tiesioginis **valdymas**, vykdomas Komisijos:
- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.
- Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis
- Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:
- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB ir Europos investicijų fondui;
- įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

⁴² Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skylyje.

Pastabos

Kaip nurodyta siūlomo reglamento 8 straipsnyje, Komisija parengs keletą sertifikavimo metodikų, pritaikytų pagrindinėms anglies dioksido absorbcijos veiklos rūšims, siekdama užtikrinti teisingą, suderintą ir ekonomiškai efektyvų ES anglies dioksido absorbcijos kokybės kriterijų taikymą.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Kaip numatyta siūlomame reglamente, sertifikavimo įstaigos turės reguliariai stebėti veiklos vykdytojų pateiktus anglies dioksido absorbcijos teiginius, apie juos pranešti ir nepriklausomai tikrinti. Visos šios ataskaitos bus viešai skelbiamos sertifikavimo schemų registruose ir jose bus pateikta daug informacijos apie siūlomo reglamento poveikį. Be to, EAA surinkti duomenys apie anglies dioksido absorbcijos kiekybinį vertinimą, stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą bus svarbus informacijos šaltinis, kuriuo remdamasi Komisija galės įvertinti siūlomo reglamento įgyvendinimo pažangą. Be to, Komisija stebės sertifikuotos anglies dioksido absorbcijos veiklos vykdymą, naudodamasi Komisijos pripažintų sertifikavimo schemų metinėmis ataskaitomis. Galiausiai Komisija reguliariai atlieka tyrimus dėl įvairių svarbių ES klimato politikos aspektų.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Netaikoma. Pasiūlymu neįgyvendinama finansinė programa, bet formuojama ilgalaikė politika. Valdymo būdas, finansavimo įgyvendinimo mechanizmas, mokėjimo tvarka ir kontrolės strategija su klaidų lygiu nesiejami. Šiam pasiūlymui įgyvendinti reikės perskirstyti Komisijos žmogiškuosius išteklius tiek pirminiame, tiek plataus masto veiklos etapuose. Įdiegtos atitinkamos procedūros.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Šiuo pasiūlymu nenustatoma naujos svarbios kontrolės, kuri nebūtų įtraukta į esamą vidaus kontrolės sistemą, ir (arba) dėl šios iniciatyvos nekyla reikšmingos naujų rūšių rizikos, kuriai ta sistema nebūtų taikoma. Konkrečių priemonių, kurioms netaikomas Finansinis reglamentas, nenumatyta.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Bus taikoma Klimato politikos GD sukčiavimo prevencijos ir nustatymo strategija.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁴³	ELPA šalių ⁴⁴	valstybių kandidačių ⁴⁵	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
3	09 02 03	DA	TAIP	NE	NE	NE
3	09 10 02	DA	TAIP	TAIP	TAIP	NE
7	20 01 02 01	NDA	NE	NE	NE	NE
+ 7	20 02 06 01	NDA	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 02	NDA	NE	NE	NE	NE
7 metai	20 02 06 03	NDA	NE	NE	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Netaikoma

⁴³ DA DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴⁴ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴⁵ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	3	Gamtos ištekliai ir aplinka
--	---	-----------------------------

Klimato politikos GD			2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
○ Veiklos asignavimai							
09 02 03	Įsipareigojimai	1a	3 000	2 000	-	-	5,000 metai
	Mokėjimai	2a	1,000 metai	2,000 metai	2,000 metai	-	5,000 metai
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ⁴⁶							
XXX		3					
IŠ VISO asignavimų KLIMATO POLITIKOS GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	3,000 metai	2,000 metai			5,000 metai
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	1,000 metai	2,000 metai	2,000 metai	-	5,000 metai

⁴⁶ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

○ IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	3,000 metai	2,000 metai			5,000 metai
	Mokėjimai	5	1,000 metai	2,000 metai	2,000 metai	-	5,000 metai
○ IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6					
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 3 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	3,000 metai	2,000 metai			5,000 metai
	Mokėjimai	= 5 + 6	1,000 metai	2,000 metai	2,000 metai	-	5,000 metai

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį:

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6					
	Mokėjimai	= 5 + 6					

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
Klimato politikos GD						
○ Žmogiškieji ištekliai		0,785 metai	1,099 metai	1,099 metai	1,099 metai	4,082 metai
○ Kitos administracinės išlaidos		0,070 metai	0,070 metai	0,070 metai	0,070 metai	0,280 metai
IŠ VISO Klimato politikos GD	Asignavimai	0,855 metai	1,169 metai	1,169 metai	1,169 metai	4,362 metai

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,855 metai	1,169 metai	1,169 metai	1,169 metai	4,362 metai
---	---	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	3,855 metai	3,169 metai	1,169 metai	1,169 metai	9,362 metai
	Mokėjimai	1,855 metai	3,169 metai	3,169 metai	1,169 metai	9,362 metai

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)								IŠ VISO		
	ATLIKTI DARBAI																
	Rūšis ⁴⁷	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius
1 KONKRETUS TIKSLAS ⁴⁸ ...																	
– Atliktas darbas																	
– Atliktas darbas																	
– Atliktas darbas																	
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																	
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																	
– Atliktas darbas																	
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																	
IŠ VISO																	

⁴⁷ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

⁴⁸ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024	2025	2026	2027	IŠ VISO
--	------	------	------	------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Žmogiškieji ištekliai	0,785 metai	1,099 metai	1,099 metai	1,099 metai	4,082 metai
Kitos administracinės išlaidos	0,070 metai	0,070 metai	0,070 metai	0,070 metai	0,280 metai
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,855 metai	1,169 metai	1,169 metai	1,169 metai	4,362 metai

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ ⁴⁹					
Žmogiškieji ištekliai					
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos					
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					

IŠ VISO	0,855 metai	1,169 metai	1,169 metai	1,169 metai	4,362 metai
----------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁴⁹ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai
○ Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	5	7	7	7
20 01 02 03 (Delegacijos)				
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
○ Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁵⁰				
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)				
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD delegacijose)				
XX 01 xx yy zz⁵¹	- būstinėje			
	- delegacijose			
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO	5	7	7	7

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	<p>AST pareigybė padės administruoti atitinkamą ekspertų grupę ir Reguliavimo komitetą.</p> <p>AD pareigybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> – parengs tam tikrą skaičių deleguotųjų aktų, kuriuose bus nustatytos išsamios sertifikavimo metodikos, kurias taikant bus galima įrodyti atitiktį ES anglies dioksido absorbcijos kokybės kriterijams; – parengs tam tikrą skaičių įgyvendinimo aktų, kuriais bus nustatytos anglies dioksido absorbcijos veiklos sertifikavimo, sertifikavimo schemų valdymo ir viešųjų anglies dioksido absorbcijos registrų sukūrimo ir tvarkymo taisyklės; – vertins sertifikavimo schemas, dėl kurių Komisijai pateikta pripažinimo paraiška, ir rengs susijusius Komisijos sprendimus; – rengs politikos pasiūlymus anglies dioksido absorbcijos srityse laikotarpiui po 2030 m.
--------------------------------------	--

⁵⁰ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

⁵¹ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

Išorės darbuotojai	
--------------------	--

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Kad galutinės išlaidos bus finansuojamos iš „LIFE“ paketo.

- Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.
- Reikia persvarstyti DFP.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁵²	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁵² N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

nuosaviems ištekliams

kitoms pajamoms

nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁵³					Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai				
..... straipsnis									

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁵³ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.